

BRASSÓI LAPOK

Főszerkesztő: SZELE BÉLA dr.

POLITIKAI NAPILAP

Felölsszerkesztő: KOCSIS BELA

ÁRA: 3 LEI Vasárnap 4 LEI	Az előfizetés ára helyben: Évente 500 lei Félévre 270 Negyedévre 140 Havonta 52 Kézbesítési díj havonta 10	Az előfizetés ára vidékre: Évente 600 lei Félévre 320 Negyedévre 170 Havonta 60 Rérmestve postán küldve	Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda: BRASOV—BRASSÓ, Kapu-uca 64—66. szám. Telefonszámok Szerkesztőség 177. Kiadóhivatal és nyomda 82. sz.	Előfizetési árak külföldre: Évente 800 lei Félévre 500 Negyedévre 250 A portó díjak emelése esetére az előfizetési díj emelésének jogát fenntartjuk magunknak.	HIRDETÉSEKET Brassó kivételével kizárólag a PUBLICITÉ RADOR, BUCAREST, Strada Berthelot No. 1 vagy annak fiókjai vesznek fel. APRÓHIRDETÉSEK közvetlenül a kiadóhivatalhoz küldendő vagy bármelyik bizományosunk útján is feladhatók	BUKARESTBEN: 4 LEI Vasárnap 5 LEI
---	--	---	---	---	---	---

XXX. ÉVFOLYAM.

BRASOV-BRASSÓ, 1924. május 11. (Vasárnap)

108. SZÁM

Hallatlan merénylet

történt Szatmáron. Megcsönkítették a Szent László szobrát és hasonló gyalázatot készítettek elkövetni az ottani Szent István szobor ellen is. A vallás, a magyarság, a művészet és a civilizáció népszerűsítéséről van szó. Mielőtt a háború felmossa a katolikus egyház képviselője, Szatmár magyar lakossága, a béke és rend, a kultúra és a jóízűs minden barátja, maga a városi rendőrprefekt, s maga a román lárssadalom is. És méltán háborodik fel az alávaló merénylet híre nyomán széles e világon minden jóra való érzés, minden művelt gondolat, minden becsületes hazafiság és minden nemes polgáriasság. Az ilyen eset nemcsak egy nagy király, nemcsak egy szent, nemcsak egy nemzet példaképe, nem csak egy becses emlékmű, nemcsak egy város dísz és kegyele, nemcsak a törvény és a köz ellen való durva és minősíthetetlen támadás, hanem egy uttal az ország erkölcsi tekintélyének és kulturális színvonalának diszkreditálása is. A külföldi közvélemény méltán kérdezheti: »Hát már idáig fajult el Romániában a gyűlölet szelleme? Hát már a vallás, a kegyelet, a művészet emlékeinek sincs biztonsága az elvakult szovinizmus és éretlen érvényesülési vágygál szemben?»

Hátha még arról is tudomást szerez a művelt és tárgyilagos külföld, hogy ezt az ocsmány inzultust egy olyan előkelő, tiszteletreméltó és nagy hivatású intézmény tagjai követték el, aminő a hadsereg? Hogy éppen ama szervezet magukról és kötelességükről megelégedtek tisztjei vállalkoztak a valójában herosztrateszi munkára (hisz a saját hazájuk jóhíre alá gyujtanak tüzet), melynek egyik feladata a közrend megóvása, s amelynek minden akcióját, egyéneiben is, csak a legnagyobb szerű, s a legnemesebb indulatok irányíthatják?

A tisztikar óriási többsége, mely tudatában van magas hivatásának, előkelő szervezeteinek, a felsőség és a hazai polgárai iránt tartozó tekinteteknek, bizonyára osztatlanul elítéli a szatmári merényletet és a vandál kezekkel való minden szolidaritást megtagad.

Szent László évszázados kőalakja nem azért tartotta kezében a királyi jogart, hogy azzal valamely nép nemzeti érzületét bántalmazza, hanem, hogy kifejezze a hit és a jog, az erkölcs és a hatalom harmóniáját, melyre nemzeteknek és társadalmaknak szüksége van. És a szatmári katolikus hívők és a szatmári békes- és munkás lakosság a szatmári királyi kőbevésett alakját sohasem tekintették tünnető tárggyául mostani helyzetüknek, hanem csak mint a vallási érzés, s népi kegyelet fennmaradt emléket, melyet hála, hódolat és hűség illet minden időközön keresztül.

Demonstrációs alakká és tárggyá most vált csak az a műemlék: Szent László és jogara. Most, amaz inzultus által, ami érte, ama türelmetlenség által, mely nem tudta elviselni az ottléte. Ama gyűlölet és vak és vad szovinizmus által, mely még a vallásos kegyelet ártatlan szimbólumait is el akarja pusztítani, mivel magyar lélekre, s magyar históriára emlékeztet.

Most már valami csakugyan az a szobor, s az a jog. Most már a méltat-

lanul megtámadott magyar lelkeség martíriumának is élő és hatékony jelvénye. Mint ahogy Jeanne d'Arc az ő halhatatlanságát inkább a roueni máglyának, mint csodálatos csatáinak köszönhetette, ez a szatmári Szent László szobor is ama gonosz merénylet által válik valóságos emlékből a nemzeti öntudat és

Sztrájkol a Ruhrvidék munkásságának kilencven százaléka

A sztrájk nyolc-kilenc millió aranyárka kárt okoz naponta

— A Brassói Lapok eredeti távirata. —

BERLIN, május 9. A bányász-sztrájk, amely tegnapelőtt tört ki, változatlanul tart, sőt a legutóbbi órákban még nagyobb méreteket öltött. A sztrájk nagyságára jellemző, hogy a Vossische Zeitung adatai szerint

a bányászat vesztesége naponta 8-9 millió aranyárka.

Az általános vélemény azonban az, hogy a munkásság a harcot nem bírja sokáig, mert a szakszervezetek pénztárai üresek, de a bányatulajdonosok sem, mert nagy a tökehiány. A sztrájk már eddig több város gázvilágítását veszélyezteti.

Kiélesedett a konfliktus Németország és a szovjet között

Oroszország német bankoknál levő betéteit külföldre utaltatta át

A Brassói Lapok tudósítójától.

BERLIN, május 9. A német-orosz konfliktus, amely a berlini orosz kereskedelmi testületben történt incidens közvetlen következménye volt, még mindig nem intéződött el, bár most mindkét részről enyhébb hurokat penetnek. Már vannak orosz hivatalos körök, amelyek hajlandók félreértésnek és a berlini rendőrség felelőtlen hatalmi tulajdonságának tekinteni az esetet, sőt hajlandók az egészet a kormány választási manőverének betudni. Az utóbbi feltevés elfogadása esetén azonban Oroszország teljes elégtételt követel a német kormánytól.

A Berliner Tageblatt moszkvai tudósítójának jelentése szerint Moszkvában a helyzet annál feszültebb, mert a német külügyi hivatalnak Kresztinszkijhez intézett jegyzéke még a szovjetképviselők nyugodtabban bíráló elemei szerint is

a német külpolitikának Oroszországgal szemben való teljes megváltozását jelenti.

Hogy ennek a felfogásnak a helyesége a legközelebbi napokban mennyire fog beigazolódni, azt ma még kiszámítani sem lehet.

A Berliner Tageblatt e tudósítás leközlése után megjegyzi, hogy az orosz felháborodás nem egészen állja meg helyét, mert nincs Berlinben egyetlen egy ember sem, aki az Oroszországgal szemben eddig folytatott politika megváltoztatására gondoljon.

Ennek ellenére Oroszország a legélesebb eszközök igénybevétele szánta el magát, ami a legsúlyosabb aranyat

összetartozás állandó szimbólumává. Most már az a szobor, ha minden por-cikáját összetörük is, ha darabjait por-szemenként a világ négy tája felé szórjuk is, egyetlen, egységes, élő és erős szobra marad a romániai magyarság tragikus, de nem kétségbeesítő sorsának.

Ma reggelre a szászországi és felső-sziléziai bányákban szintén beszüntették a munkát, amelynek bevalott oka a harc a hét illetőleg a nyolc óras munkaidőért, de tudják, hogy a mozgalom mögött kommunista bujtogatás áll. A harc életre-halálra megy, hiszen az egész német ipar létérdeke forog kockán.

A bonyodalmakhoz hozzájárul most még az, hogy a megszállt részeken most már a katonaság is beavatkozott a sztrájkba.

A Rote Fahne a sztrájkolók számát hatszázezerre becsüli, amely a munkásság kilencven százaléka.

felülkerekedésére enged következtetni s ami csak arra alkalmas, hogy a helyzetet még jobban kiélezze. Oroszország a németországi orosz kereskedelmi képviselői lipseji és hamburgi fiókjait is bezárta, s ezenkívül a német kereskedőkkel folytatott tanácskozásokat félbeszakította. Egyben kijelentette az orosz kormány, hogy sem a lipseji, sem a kölni mintavásáron nem vesz részt.

A legsúlyosabb intézkedése azonban az volt, hogy a berlini bankoknál elhelyezett orosz pénzeket más országokba utalták át.

s a már feladott üzleti megrendeléseket stornirozták.

Ugyanekkor Németország kijelentette, hogy a letartóztatott oroszokat nem helyezi szabadlábra, most már annál is inkább nem, mert a kereskedelmi képviselői helyiségeinek átkutatásánál olyan röpiratokat találtak, amelyek a Reichswehr és a német rendőrség ellen izgatnak.

A konfliktus tehát kiélesedett, mindazonáltal jólinformált körök úgy vélik, hogy azt sikerülni fog döntőbíró-ság előtt békésen elintézni.

Georgescu helyett Argetoianu

BUKAREST, május 9. Georgescu. Argetoianu párti képviselő bejelentette, hogy lemond mandátumáról, hogy helyet csinálhasson Argetoianunak, a párt vezérének, akinek tudvalegőleg eddig még nincs mandátuma.

Apponyi előadása Bécsben

BÉCS, május 9. Apponyi Albert gróf szépszámu és előkelő közönség előtt tegnap nagysikerű előadást tartott Magyarország külpolitikai helyzetéről. Előadásában Apponyi ismertette a békeszerződés által teremtett helyzetet és hangsúlyozta a magyarság békekézségét. Az előadásnak ránk nézve az a fontossága, hogy Apponyi kitért az idegen uralom alá jutott magyar nemzeti kisebbségek sorsára is. Kifejtette, hogy a kisebbségek részére a békeszerződésben biztosított garanciákat nem tartják be sem az iskolák, sem az agrárviszonyok terén. Az új államok a formális jog ürügyével rendszeres hadjáratot folytatnak a magyar kultúra ellen. Magyarország teljesen végrehajtotta a lefegyverzést, míg a győző államok szakadatlanul tovább fegyverkeznek. A népszövetség ezt a kérdést egyenesen szabotálja.

A nemzeti és parasztpárt fúziója befejezett tény

BUKAREST, május 9. Politikai körökből nyert értesülés szerint a nemzeti és a parasztpárt fúziója most már abban a stádiumban van, hogy azt végleg befejezett ténynek lehet tekinteni. A fúziós tanácskozásokat minden jel szerint már a jövő hét folyamán befejezik s a befejező tanácskozásokon Maniu Gyula is személyesen résztvesz, sőt Lupu dr. a parasztpárt vezére a fúzió effektuálása céljából külföldi utját szakítja félbe, s hazajön Bukarestbe. A fúzió — az érdekeltektől politikuskok meggyőződése szerint — még a királyi határozata előtt tető alatt lesz.

Jorga a parlament első ülésén felolvassa a fuzionált pártok deklarációját

BUKAREST, május 9. Illetékes helyről nyert információ szerint Jorga Miklós a parlament megnyitó ülésén felfogja olvasni azt a deklarációt, amelyben bejelenti a Jorga és az Argetoianu párt fúzióját.

Macdonald lemond, ha vámjavaslatát nem fogadja el parlament

BRASSÓ, május 9. A Brassói Lapok már jelentette, hogy az angol konzervatív párt a kormány szabad vámjavaslatával szemben védővamos javaslatot fog benyújtani a parlament elé. Clynes, Macdonald helyettese — mint egy londoni távirat jelenti — most az alsóházban kijelentette, hogy a konzervatívok javaslatát, hajlandó bizalmatlansági indítványnak tekinteni és a szavazás eredményéből a parlament tanácskozási következményeket levonni. Politikai körökben nem tartják lehetetlenné, hogy a kormányt leszavazzák.

Ujabb javaslat az utlevél és vizum kényszer eltörlésére

BÉCS, május 9. A népszövetségi ligák nemzetközi uniója az ez év június végén megtartandó kongresszusán javasolni fogja az utlevél és a vizum kényszer eltörlését, idegen állampolgárok szabad tartózkodásának megengedését, természetesen a nem kívánatos elemek kiutasítása jogának fenntartásával.

BERLIN, május 9. Poroszország városaiban, Berlin kivételével a közszociáldemokraták eredményeképpen a szociáldemokratáknak nagy vereséget szenvedett, s egyúttal a jobboldali pártok megerősödtek. Emellett a középpártok is így a demokráciák is vereséggel maradtak. A szociáldemokraták általános többsége majdnem valamennyi közszociális képviselőtestületben megszűnt. Casselben tízennyolc, Dortmundban huszonegy, Barmenben huszonhat, Stettinben hat, Düsseldorfban huszonhét mandátumot veszítettek a szociáldemokraták.

Brassóban is keresték a milliárdos sikkasztókat

A budapesti főkapitányság átirata Brassóban a repülőgépes szélhámosok kézrekerítésére

A Brassói Lapok munkatársától.

BRASSÓ, május 8. Napjainkban, mi dőn az egész nemzetközi pénzpiacra horribilis feszültség mutatkozik, és amidőn a gazdasági katasztrófa orkánja száguldozik végig Európán, Budapestén a különböző cégek légiója jut a csőd lejtőjére. A legnagyobb és legérdekesebb fizetéseketelenség, amely a rendkívül ideges, mozgalmas budapesti tőzsdén az utóbbi időben történt, a Weisz Emil és Fia bankcégé, amelynek következményei bünygyi vágányokra terelődtek és szálal azután egész Brassóig nyultak el

Tőzsdei üzletkötés repülőgéppel

A Weisz Emil és Fia cég a forradalom után keletkezett. Weisz Emil előbb gazdálkodó volt, azután egy budapesti nagybank pompásan kipárnázott szobájába került, mint főtisztviselő, majd a kommun után ötvenedik évéhez közel új pályát kezdett. A Nádor-ucca 43 számú házban, néhány lépésnyire a tőzsdétől, bankbizományi irodát nyitott. Társat vett magához, fia Weisz Öcsi Gyula pedig irodavezető lett a cégnél s az új társaság eleinte hihetetlen sikerrel operált a tőzsdén. Az üzlet arányai szédületes méreteket öltöttek, s dollárban és szokolban olyan keresetre tettek szert, hogy Weiszék nemsokára kifizethették és elküldték a cégtársukat. A milliárdos valutaügyletek s kosztprézt üzletek érthetően megszédítették az egyszerű vidéki gazdálkodókból milliárdosra vergődött Weiszékat, akik egyszerre csak hazárd-játékba kezdtek. Klubban, a játékasztalnál, kártyánál és régi ideáljuknál, a valutánál is. A budapesti szabadságtéren arról is suttogtak, hogy Weisz Emil és Öcsi Gyula repülőgépen bonyolítják le arbitrázs-üzleteiket.

16 milliárdos fizetéseketelenség

A többi önként adódik. Pár héttel ezelőtt a ragyogó pesti tavasz és a sötét pesti bész első napjaiban egy ugynevezett kasszanapon Weisz Emil és Fia nem tudta kifizetni az értékpapirokat és azokat sem tudták kifizetni, amelyeket kosztfedezetre helyeztek el náluk. Feleik nem voltak hajlandók sokáig várni, (a pesti tőzsdés mindig türelmetlen) s megtették a feljelentést ellenük. A rendőrség ekkor a dolog mélyére nézett s kiderült, hogy

Weiszék 16 milliárd koronás fizetéseketelenséggel küzdenek.

Ennek konstatálása után detektívek mentek Weisz Emil lakására, ahol csak Weisz felesége volt otthon. Az asszony nyíltan kijelentette, hogy férje és fia megszöktek a fővárosból, de hogy hova, azt nem tudja, vagy ha tudná, azt sem mondaná meg, mert nem köteles legközelebbi hozzátartozói ellen vallani. Utlevélük volt, amely Európa minden részébe ki volt állítva s így nem lehetett tudni, hogy hova menekültek. Először azt hitték, hogy Algírba szöktek, legutóbb azonban a budapesti főkapitánysághoz bizalmas jelentés érkezett, amely szerint Weisz és fia Erdélybe utaztak.

Weiszék Brassóban vannak?

Tegnap azután a posta szokatlan átiratot hozott a brassói rendőrség részére.

A budapesti főkapitányság magyar nyelven megkereste a brassói rendőrprefekturát, hogy ez nyomozza ki, vajjon Weisz Emil és Öcsi Gyula Brassóban tartózkodnak-e.

A körözövel közli, hogy Weisz fiával együtt 16 milliárd magyar korona erejéig megkárosította üzletfeleit, és azután Erdélybe szökött s lehetséges, hogy Brassóba ment. A köröző

Az egyenjoguság Resicán

Csak románul és németül szabad hirdetni A száműzött magyar nyelv

A Brassói Lapok tudósítójától.

LUGOS, május 9. A Románia törvényei közé becikkelyezett gyulafehérvári határozat, a társult és szövetséges hatalmakkal kötött párisi egyezmény és maga Románia új alkotmánya egyaránt megállapítják az államot alkotó népek egyenjoguságát. Ha külön rendelkezések e törvényekben nem is biztosítanak a kisebbségekhez tartozó lakosság nyelvhasználatának kérdését, maga a lerögzített egyenjoguság garantálja a nem románajku népnek azt a jogot, hogy üzleti, magán és kulturális megnyilatkozásaiban anyanyelvét szabadon használhassa. Es ennek dacára ismétlen és ismétlen követnek el vidéki kis-királyok a magyarság e szent és vitássá nem tehető jogával szemben súlyos és bántó kisiklásokat. Legujabban Resicza város rendőrségének vezetője, Jagolniza Emil vállalkozott arra a háládatlan és az állam konszolidálását csöppet sem szolgáló szerepre, hogy egy rendelkezéssel rést üssön a törvényekkel biztosított egyenjoguságon. Ez a jó ur egy hivatalos hirdetményt bocsátott ki, amely szóról-szóra így hangzik:

Resica város rendőrsége.
HIRDETMÉNY

Közlöm a nyilvánossággal, hogy a katonai vagy polgári közigazgatási hatóságokhoz címzett kéréseket (kérvényeket), továbbá hirdetményeket, jelentéseket és bármilyen természetű felhívásokat, amelyek a közönség között kerülnek szétosztásra, avagy az uccákon vagy nyilvános helyeken kerülnek kifüggesztésre, csakis román nyelven szabad megszövegezni. A szövegezésnek hibátlan román nyelvűnek kell lennie. Akik nem bírják eléggé a román nyelvet, azok forduljanak 9—13 óra között a rendőrigazgatósághoz.

Abban az esetben, ha a román

levélhez csatolva volt Weisz fényképe is. A brassói rendőrség nagykomolyan megkérdezte a népesedési hivatal, vajjon jelentkezett-e az utóbbi időben Brassóban a fenti nevek két magyar állampolgár? Mivel a bejelentőhivatal nem tudott közelebbi adatokkal szolgálni Weisz Emil és Öcsi Gyula felől, a rendőrség az ügyben a további nyomozást beszüntette. Az aktát ellették a levéltárba s így választ alkalmassint nem adnak a budapesti rendőrségnek. Mert hátha valamikor ki fog derülni, hogy Weiszék tényleg Brassóba jöttek az elsikkasztott milliárdokkal. Hátha... Mit lehet tudni?

nyelv mellett valamely idegen nyelv használata is szükségessé válnék, úgy ez a nyelv csak annak a kisebbségi többségnek a nyelve lehet, amely abban a városban lakik, ahol a hirdetmény szétosztásra kerül.

Resica városában e hirdetmények egyszerre román és német nyelven jelenhetnek meg.

Magyar nyelvű hirdetmények nincsenek megengedve.

A városi rendőrség:
Emil Jagolniza

Igazán szeretnők tudni, hogy melyik törvényre alapítja Resica város rendőrigazgatósága ezt a magyarnyelv használatát bántóan korlátozó rendelkezést. Legjobb tudomásunk szerint ugyanis olyan törvény, mely ilyen intézkedésre bárkit is feljogosítana nincs, és nem is lehet, mert beleütközik a nemzetközi szerződésbe is, az alkotmányba is. Ha pedig hiányzik a törvényes alap, akkor ilyen elégedetlenséget és keserűséget fakasztó intézkedést egy hatóságnak megtennie nem szabad, a megtett intézkedést haladéktalanul hatálytalanítani kell és a hibázó hatósági közeget felelősségre kell vonni. Ezt kívánja a jog, törvény és igazság, mely minden állam létének egyedüli alapja.

A legszomorúbb a resicai esetben az, hogy a lakosság között elterjedt hírek szerint a rendőrség egynehány sváb korifeus biztatására bocsátotta ki az ominózus hirdetményt. Ugyanazok biztatására, akik régebben a magyarság védőszárnyai alatt erősödtek, izmosodtak, s akik kevéssel ezelőtt mégis megakadályozták, hogy magyar színészek Resicán előadásokat tarthassanak. Végzetes hiba egyik kisebbség részéről a másik ellen való áskálódás, mert sehol annyira be nem teljesedik a régi közmondás, mint ezen a téren: Aki másnak vermet ás, maga esik bele.

kában van, hogy kétségtelenül sikerülni fog a tettesek személyének leleplezése.

Szabó püspöki helynök erre kifejezte ama reményét és kívánságát, hogy a rendőrhatalóságok kinyomozzák és a pártatlan igazságszolgáltatás kezébe adják a tetteseket. Ezt a rendőrigazgató megígérte. Különben Szatmár román társadalma sem azonosítja magát a merénylőkkel. A hangulat rendkívül ideges. Kesőbbi hírek szerint a rendőrség ismeri a szoborcsontkító katonák kilétét, nevüket azonban és a merénylet körülményeit nem közlik a nyilvánossággal. A merénylet éjszakáján Bencze Sándor, a 60-as számú bérkocsi hajtója éjfélt után, a Kazinczy-uccai Friedmann-féle korcsmában cigarettát vásárolt egy magas, barna, nyírott bajuszu főhadnagy számára. A főhadnagy az uccán várta az árnyékba visszahúzódva a kocsiszt. A főhadnagytól kissé távolabb másik két katonatiszt állott. Amint eltávoloztak a tisztek, előlépett egy detektív, aki megkérdezte a kocsisztól, vajjon ismeri-e a tiszteket. A kocsis a főhadnagyt ismerte és meg is mondta pontos címét. A kocsis állítása igaznak bizonyult. Valószínűleg ezek a tisztek követték el a szoborcsontkítást.

A nyomozás folyik.

Két hónap kell még a magyar kibontakozáshoz

Taylor megerősíti a magyar remények jogosságát

— A Brassói Lapok eredeti távirata. —

BUDAPEST, május 9. Taylor helyettes népszövetségi biztos a sajtónak adott nyilatkozatában azt jelentette ki, hogy eddigi benyomásai a legkedvezőbbek és a szanálási munka tekintetében a legjobb kilátásokkal kecsegtetnek.

A jegybank alaptőkéjének nagysikerű jegyzése folytán a bank rövidesen megkezdheti működését, aminek kedvező hatása lesz a korona árfolyamának alakulására. Az állami költségvetés egyensúlyának megteremtése és a korona stabilizálása fokozatosan kiküszöböli azokat a nehézségeket, amelyek ma még gátolják az ország gazdasági életének kifejlődését. Bizik benne, hogy az ország helyzete két hónap alatt lényegesen megjavul. A mostani depressziót muló jelen ségnek tartja, amely hamar megszűnik.

Anarchisták és rendőrök véres harca Szófiában

SZOFIA, május 9. A tegnapi nap folyamán véres harc folyt le a szófia anarchisták és egy rendőrségi különítmény között a város határában. A több óra hosszat tartó harcban egy anarchista és egy rendőr elesett.

Merénylet a szatmári Szent-László szobor ellen

Katonatiszti egyenruhát hordó merénylők megcsontkították a püspöki székesegyház kőszobrát A rendőrség nyomoz a katonatisztek után

A Brassói Lapok szatmári tudósítójától.

SZATMÁR, máj. 9. Felháborító kulturnyomást történt Szatmáron. Szerdáról csütörtökre virradó éjszaka felkelten merénylők megcsontkították a főtéri püspöki székesegyház homlokzatán álló Szent László-szobrot. A székesegyház homlokzatán a földszintről egy méter magasságra álló

életnagyságú impozáns kőszobor jobbkezeiben tartott jogart letörték és a földre dobták.

A romlottság minden jelzőjére érdemes

merényletet az eddigi hivatalos megállapítások szerint négy katonatiszti egyenruhát viselő egyén követte el.

A merénylők éjnek idején Lérkosival jöttek a főtérre. Egyikük hirtelen leugrott a kocsiából, egyenesen a Szent László szobor felé tartott, felkapaszkodott a templom parkányára és kezével teljes erejével letörte a jogart. A másik három egyenruhás személy a székesegyház főbejáratától balra levő hasonló méretű és szépségű

Szent István szobrot is megpróbálták megcsontkítani,

ez a munkájuk azonban nem járt sikerrel, mert egy arra vetődő rendőrrjárat megzavarta az egyenruhás szoborcsontkító munkáját. Ezek elkiáltották magukat:

— Policaj!

S ezzel gyalog elmenekültek a helyszínről.

Szatmáron óriási elkeseredést és mélységes felháborodást keltett a szent uralkodó, a magyar história egyik legnemesebb alakja szobrának megcsontkítása. Szabó István püspöki helynök csütörtökön délelőtt idejekorán látogatást tett a hatóságoknál, amelyektől erőlyesen követelte a tettesek kinyomozását és megbüntetését. A püspöki helynök dr. Czumbel Lajos teológiai pretektus és Pálos István, a Katolikus Élet szerkesztője társaságában fentjártak a rendőrprefekturán. A távollevő rendőrprefektus helyett a rendőrigazgató fogadta őket, aki felháborodva gáztettnek bélyegezte a szobor ellen elkövetett merényletet, amelyet lelkeiből elítél. A legnagyobb határozottsággal kijelentette, hogy

a merénylet elkövetői katonatisztek voltak,

akiknek nevézideig nem tudja, de a rendőrség olyan biztos nyomok birtol-

Nagy tavaszi vásár!

WERBER SALAMON.

nál BRASSÓ, KAPU-ÚCCA 39. Szent János-ucca sarok. ssss

Nagymennyiségű

finom fátol harisnya érkezett, mely gyári áron lesz kiárusítva!

Női cheviot minden színben	130—	lei
Női gabardin	130—	"
Női francia gabardin minden színben	130—	"
Női nehéz cheviot minden színben	300—	"
Női telített szövet minden színben	226—	"
Női finom bajadér csikos szövet	104—	"
Mosott chiffon fehérneműnek	33—	"
Férfi zsefir ingek minden árban		
Lilium vászon finom szálú	60—	"
140 cm. lepedő-vászon	93—	"
Schroll vásznak minden minőségben és szélességben		
Lepedő-vászon 200 cm.	123—	"
Lepedő-vászon 225 cm.	146—	"
Szentgyörgyi szőttek	55—	"
Férfi divat ingek minden kivételben		
Női fehérneműben nagy választék.		
Női, férfi és gyermekharisnyák minden minőségben.		

Jemper

selymek és pamutok nagy választékban. Megtekinthető vétel-kötelezettség nélkül! Összvásárlásból 5% engedmény!

Zsák Zsineg
HAVAS DEZSŐ
TIMIȘOARA 8878
Kötél

HERCZ IMRE

SZALÁMI-ÉS KOLBÁSZÁRU GYÁR,
DISZNOZSIR és SZALONNA NAGYBAN

ORADEA-MARE — NAGYVÁRAD

STR. VLAHUTA (SZENT JÁNOS-Ú) N. 32

TELEFON SZÁM: 4-38

TÁVIRATCÍM: "HERCZ IMRE"

ORADEA-MARE.

HIREK

— (Ferdinánd király Bernben.) Bernből táviratozzák: A román királyi pár tiszteletére rendezett banketten Ferdinánd király pohárfelköszöntőjében hangoztatta a Svájc és Románia között fennálló cél és érdekközösséget s egyben megköszönte Svájcnak azt a segítséget, amelyet a háborúban nyújtott Romániának. A pohárfelköszöntőben Ferdinánd király még a két ország közötti szellemi és gazdasági kapcsolatok kimélyítésére irányuló óhájának adott kifejezést.

— (A román kulturális kongresszus a.) Kolozsvárról jelentik: A Liga Culturala ezidei kongresszusa Szucsavában folyt le. A román kulturális és magyar közművelődési egyleteknek is küldött meghívót, azonban a meghívók későn érkeztek meg, így csak az Erdélyi Múzeum Egyesület, és az Erdélyi Irodalmi Társaság képviselték magukat Bitai Árpád dr. személyében. A kongresszus kimagasló pontja a Liga elnökének Jorga Miklósnak megnyitó beszéde volt, amelynek alap gondolata az volt, hogy a kulturális verseny nem faji harc. A magyarság képviselőjét mindvégig kitüntető figyelemmel kísérték a kongresszus megnyitása után neki adták az első szót. Bitai Árpád beszédében megköszönte a magyarok által megfizetett meghívását és sajnálatát fejezte ki, hogy a meghívók késése miatt a magyarság képviselője nem lehetett nagyobb arányú. Végül ő is kijelentette, hogy a magyarság célja szintén a kulturális együttműködés. Jorga Bitainak válaszolva a többiek közt hangsúlyozta, hogy a magyar régi lakos Erdély földjén, történelmi jogokkal s elvitázhatalatlan kulturális értékkel. Felkérte Bitai Árpádot, hogy a Liga által fenn tartott nyári szabad egyetemen a magyar szász és sváb irodalom s művészet ismeretéről szóló előadásokat tervezett, s a megfelelő előadók kiküldése végett lépjen érintkezésbe az illetékes ténnyelkkel. A Liga Culturala jövő évi kongresszusa Temesvárról lesz.

— (Lendvai István elítéltek.) Budapestről jelentik: Az ügyészség tudvalevően sajtópert indított Lendvai István fájvédő képviselő és újságíró ellen. A Nép című újságban megjelent egyik cikke miatt, amelyben Lendvai a nemzetgyűlést inkrimináló szavakkal illette. Az ügyben ma volt a főtárgyalás. A bíróság Lendvai Istvánt büntetésnek mondotta ki, a nemzetgyűlés sérelmére elkövetett rágalmozás és becsületsértés vétségében és ezért 360.000 korona pénzbüntetésre ítélte. Az ítélet ellen ügyész és a vádlott felebbezett. — Ugyancsak a Népben megjelent egy cikk, amelynek szerzője Kiss Sándor, szarvasi tanítóképezdei igazgató sértő kifejezésekkel illette a magyar főnemességet. A bíróság Kiss Sándort egyhónapi togházra ítélte.

Tökéletes szabású raglánok csak NEUMANN-nál. — (A marosvásárhelyi kiütéses tifusz.) Marosvásárhelyről jelentik, hogy az ottani egészségügyi hatóságok a kiütéses tifuszjárvány ügyét a legnagyobb titokban kezelik és a közönséget épséggel nem tájékoztatják a járvány állásáról. Az eddigi kiütéses tifuszbeteg számát öt. Tegnap Marosvásárhelyt időzött dr. Jonescu egészségügyi felügyelő, aki sürgős óvintézkedéseket rendelt el a járvány elfojtása érdekében.

— (Meghalt a bolgár kommunista párt vezére.) Szófiából táviratozzák: Blagoeff, a bulgáriai kommunista párt vezére tegnap meghalt.

— (Kolozsváron még ebben a hónapban lesz Radio.) Kolozsvári tudósítónk jelenti: Közzöltük már néhány héttel ezelőtt, hogy egy tanárokból álló társaság koncessziót kért a kormánytól egy radio-telep felállítására. A kormány ígéretet is tett a koncesszió megadására, az írásbeli engedély kiadását azonban a radio-jog törvényhozási rendezésétől tette függővé. A törvényjavaslat még e hónapban elkészül, s annak letárgyalása után fogják a Radio-klubnak a koncessziót kiadni, amely azonnal megkezdje az állomás építését.

— (Budapesten letartóztattak egy nemzetközi szélhámost.) Budapestről táviratozzák, hogy az ottani rendőrség letartóztatta Kux Jenő nemzetközi szélhámost, akit legutóbb a bukaresti rendőrség nagyobb szabású csalásokért és sikkasztásokért köröztetett. Kux Budapesten is több szélhámost követett el.

— (Kávéházi pincérek sztrájkja Brassóban.) A helybeli Korona-kávéház pincérei ma sztrájkba léptek, mivel munkaadójuk nem teljesítette a fizetésemelés iránt támasztott követelésüket. A pincérek a kávéház bruttó bevételeiből 17 százalékot részesedést és havi 1800 lej fizetést követeltek az eddigi 15 százalékos haszonrészesedés és 1500 lej fizetés helyett. Mivel a tárgyalások során a főnökök nem voltak hajlandók teljesíteni munkásaik kívánságát, a Korona-kávéház pincérei elhatározták, hogy sztrájkot szerveznek érvényt állásponjtjuknak. Az Elit és Transzilvánia kávéházak pincérei korábban megegyeztek főnökeikkel s így a pincérsztrájk ezekre a kávéházakra nem terjed ki.

— (Bródy Sándor nagybeteg.) Budapestről jelentik: A Tanítónő világhírű szerzője Bródy Sándor, az egyik legnagyobb élő magyar író állapota, aki egy éve fekszik már a faszori Grünwald-féle szanatoriumban, hirtelen válságosra fordult. Bródy Sándor szivbajban szenved, s az előrehaladott stádiumba jutott betegség testileg-lelkileg teljesen összetörte a nagybeteg népszerű Sándor bácsit. Az Esti Kurir legutóbb megjelent számában szomorú riportban számol be arról, hogy Bródy Sándor állapota válságosra fordult, a kitűnő író már senkit sem ismer meg, halálos, kínzó képzelődések gyöttrik, s látogatói előtt gyermekként sir. Eddigi imponáló türelmességgel felhagyott, s kétségbeesetten, lázasan azon panaszkodik, hogy levágták a lábát. Kezelő orvosainak véleménye szerint katasztrófától e pillanatban nem kell tartani, bár állapot aggasztó. Beteggyógyza felett a főváros egész közönsége szívzorongó érdeklődéssel őrködik.

— (Husadikán tárgyalják Danilescu fegyelmi ügyét.) Kolozsvárról jelentik: A pénzügyigazgatóságnál nem sokára befejezik a Danilescu ügyosztályához tartozó akták felülvizsgálatát, a mire azért is szükség volt, hogy megállapítsák, nem terhelik-e egyéb visszaélések a sikkasztó hivatalfőnök lelkiismeretét? Az aktavizsgálat befejezését e hónap husadikán fogja követni a fegyelmi tárgyalás, amelyen Danilescu felett fog ítélni a pénzügyigazgatóság fegyelmi osztálya. Bár Danilescu ellen már megindult a büntető eljárás, állásából az illető még nincs felfüggesztve. Az eddigi vizsgálatokból kitűnt, hogy Danilescu egymillió 221 ezer lejt sikkasztott.

— (A Segély Ir da és a vállalatok.) Lapunkban h iradás jelent meg a Bukarestben felállítandó magyar pártirodáról. E h iradás említést tett arról, hogy a Segély Iroda nem áll összeköttetésben semmi más vállalattal, s így a nemrég alakult Siculia vállalattal sem. E közlemény kiegészítésül illetékes helyen nyert értesülés alapján közöljük, hogy a h iradás a Siculia vállalat működését bírálólagnem minősítette s épen ezért tette külön helyre a közleményben a Siculia vállalat nevét.

— (Bányász-sztrájk Magyarországon.) Budapestről jelentik: A tatai, borsodi, pécsi és tokodi szénbányákban sztrájk tört ki. A munkások 150 százalékos bérjavítást követeltek, míg a bányagazgatóságok legfeljebb 140 percentes emelést ígérték.

— (Megengedték egy apának, hogy kivégezze fia gyilkosát.) Newyorkból írják: W. Groshnak, egy miami lakosnak Theodore nevű legkisebb fiát legutóbb meggyilkolta egy William B. Ward nevű néger. A bíróság ezért halálra ítélte a négert. Fia meggyilkolása teljesen összetörte az öreg embert, aki «kárpótlásul» azt kérte a bíróságtól, hogy a néger felakasztásánál saját kezével vágja el a csapóajtó kötelét, hogy így ő végezze ki fia gyilkosát. A bíróság megengedte a boldogtalan apának, hogy ő legyen Ward hóhéra, amit a város lakossága is helyesnek tartott.

— (A romániai kegyestani-tórend főnöksége konkurzust hirdet.) Azok, akik a kegyestrendbe felvételt óhajtanak, küldjék be folyamodványukat a kegyestani-tórend főnökségéhez (Temesvár). A folyamodáshoz mellékeljék: 1. a gimnázium VIII-ik osztályáról a második évharmadi bizonyítványt; 2. az anyakönyvi kivonatot; 3. az erkölcsi bizonyítványt a vallás tanárától; 4. a testi épséget igazoló orvosi bizonyítványt. A folyamodvány betérjesztésének határideje 1924 június 10.

MINDENKI TUDJA

mi a világhírű

Lysiform

a legelterjedtebb, legjobbfertőtlenítő szer!
Bakteriumölő hatású! Európa legelső
bakteriologusai elismerték.
Szagtalan! — Nem mérgező
NŐKNEK NÉLKÜLÖZHETETLEN! 274.1

— (A református esperesi segélyiroda működik Bukarestben.) Illetékes helyről nyert értesülés alapján közöljük a Brassói Lapok 103. számában közölt és a Magyar Pártiroda felállításának h iradásával kapcsolatosan közölt félreértés tisztázása végett, hogy a fent nevezett hirdetésben megszüntnek jelentett «Erdélyi Segély Iroda» nem teveszthető össze a református egyházkerület által hirdett esperesi segélyirodával, mely csak humanitárius jellegű ügyek elintézésével foglalkozik s mely működésben van ma is.

— (E pül az új tűzoltó lak tany a.) Annakidején beszámoltunk róla, hogy a brassói városi tanács hozzájárulásával a helybeli önkéntes tűzoltóság új székházát épített magának. Az építkezés pénzügyi előfeltételei teljesültek s a napokban a régi gázgyár és a törvényszéki palota között levő térségen hozzáfogtak az új tűzoltó lak tany felépítéséhez. Ha minden jól megy, őszig teljesen elkészül Brassó új tűzoltó lak tany állomása.

— (Módos főszolgabíró sága Ujpécen.) Temesvárról telefonálják lapunknak: Módos község átadása miatt a főszolgabíró ságot áthelyezték Ujpéc községbe. A főszolgabíró ság ünnepélyes beiktatása vasárnap fog megtörténni.

— (Öngyilkos lett, mert föl emelték a ház bérét.) Temesvárról táviratozzák: Zappel József itteni kádarmester öngyilkossági szándékából felvágta az ereit. Öngyilkosságának az volt az oka, hogy a ház bérét 40 lejről a tízszeresére emelte fel a háziura, de szerencsére az idejekorán alkalmazott orvosi segély Zappelt megmentette az életnek.

— (Református majális.) Mint értesülünk, az idén júniusban lesz a reformátusok majálisa. Az egyes bizottságok buzgón fáradoznak a jó siker érdekében.

— (A brassói r. kat. Négyelet) május hó 12-én, hétfőn délután 5 órakor tarja rendes havi ülését. Kérjük a tagok pontos megjelenését. Az elnökség.

(*) Köszönetnyilvánítás. Mind azoknak, akik felejtethetetlen Bertuskánk temetésén résztvettek, vagy fájdalunkat bármily uton enyhítették, ezúton mondunk hálás köszönetet. Borecs János és neje.

(*) A detektivregények nagy mestere Maurice Leblanc, ki Arsene Lupin alakját megteremtette. Leblanc leg híresebb regényének az «Arany háromszögnek» filmváltozatát mutatja be vasárnaptól kezdve az Apollo mozgó 18 felvonásban, két részben. Ez a film a detektivfilmek átlagát felülmúlja, játékban, érdességekben és szépségekben egyaránt. Méltán számíthat a közönség legmesszebb menő érdeklődésére. Jön egy csodás amerikai filmalkotás «Az orkán» a knaadai hőmezőkről. Szombaton nincsen mozi-előadás.

(*) Menyasszonyi fényképek elsőrendű, művészi kivitelben készülnek Lang Henrik Kapu-ucca 52 szám alatt műtermében. Telefon 746 szám.

— (Orvosi körökből.) Dr. Ritter, a bőr és nemibetegségek szakorvosa vasárnap kivételével naponként rendel Hirsch-ucca 25. I. szám alatti rendelőjében: nőknek este fél 7-7-ig, férfiaknak délelőtt 11-1-ig. és este 7-8 óráig.

Gyomorfájá, étvágyhiány, emésztés zavarok, melyek gyakran csakis a belek renyheségének következményei, a **FERENCZ JÓSEF** keserűvíz használata folytán rövidesen elmúlnak.

SZINNHÁZ

Szombaton este 8 órakor Zöldhelyi Anna fellépésével: Bajadér. Éjjel 11 órakor: Fenevad, csak felnőtteknek. Vasárnap délután 3 órakor Zöldhelyi Anna fellépésével: Szép Heléna. Vasárnap este 8 órakor Zöldhelyi Anna fellépésével: Drótostót. Hétfőn este 8 órakor Zöldhelyi Anna fellépésével: Pompadour. Kedden este 8 órakor Zöldhelyi Anna fellépésével: Aranymadár. Szerdán este 8 órakor: Mintha álom volna... Operett ujdonság. Csütörtökön bucsuelőadás: Mintha álom volna, operett.

(Lakbérleti törvény.) Mindenkit érdekel az új lakbérleti törvény. Hiteles magyar fordítás megjelent és megrendelhető a Brassói Lapok könyvostályánál Brassóban. Ára 10 lej.

— (A román állampolgárság) megszerzésére és elvesztésére vonatkozó törvény hiteles magyar fordításban megjelent. Ára 8 lej. Kapható minden könyvkereskedésben, vagy megrendelhető 3 lej portódíj beküldése mellett a Brassói Lapok könyvostályánál.

(*) Könyvkedvelők figyelmébe.) Bármely — bárhol hirdett könyv ugyanazon áron kapható nálam. Egyes könyveket, valamint egész könyvtárakat jó áron veszek. Eladandó könyvekről jegyzéket kérek. Keszey Albert könyvkereskedő Cluj-Kolozsvár.

(*) Észak v. Dél-Amerikába utazók kérjenek azonnal felvilágosítást és prospektusokat a Cosulich Line-től Bucuresti, Cal. Grivitei 181.

(*) Hercz szalámija és kolbászárja a legjobb. Hercz szalámigyár, Oradea Mare, Str. Vlahuta 32.

— (Ujból megnyitott a gőzfürdő.) A brassói Eforia fürdő igazgatósága közli, hogy a gőzfürdő szombattól kezdve ujból a közönség rendelkezésére áll.

(*) Izsák Ferenc tánciskolájában (Gewebeverein) május hó 19-én új táncanfolyam veszi kezdetét.

— (A jó hírnévnek) örvendő „kászoni” Fő-kút vize „SALUTARIS” gyógyvíz ismét forgalomba van. A „SALUTARIS” gyógyvíz lugos savanyúvíz, nagy szabad- és félig kötött szénsav, valamint jelentékeny natriumbicarbonat tartalommal. A víz lényeges alkotó részei még: a lithium és jód. A hasonló természetű vizek között leginkább a giesshübéli vízzel hasonlítható össze, amellyel minden tekintetben kiállja a versenyt. Sokan áldják ezt a vizet, mert jód tartalmával fogva már sok nehéz skrofulozus-bajnak volt gyógyítója. Nincs is e bajban kellemesebb s egyúttal hathatósabb orvosság a kászoni „Salutaris” víznél. Kösziklából fakadván, mentes minden földi tisztátalanságtól; ehhez képes — különösen járványok idején igazán megbecsülhetetlen. Borral keverve pedig a képzeltet legkellemesebb üdítő ital a „Salutaris” víz vasas savanyúvíz. Előnye a vasas vizek felett, hogy a vasbicarbonatnak és a többi carbonatoknak egymáshoz való viszonya olyan, hogy a vasnak az emésztésre káros hatásától nem kell tartani. A „Salutaris” borvíz gyógyító hatása: Előkelő orvosok, Dr. Babes, Dr. Hankó, Dr. Spányik Dr. Tompa, egyetemi orvosok egyhangú nyilatkozata szerint, a kászoni „Salutaris” víz a következő bajokban kiváló hatású: A lélegző és emésztő szerek hurutos betegségei. Köhögés. Rekedtség. Gégehurut, Gyomor és bélhurut. Gyomorégés. Étvágyhiány stb. Köszvény. Vesebajok. Vérszegénységen és kimerültesen alakuló idegbajok. SKROFULA. Angol kor. Különösen a gyermekeknek fellépő skrofulozus bajokban nyilvánul a víz hatása szembetűnően. Dr. Boleman szerint a görvéllyesség, tüdőbajok, gyomorbántalmak, alhasi pangások ellen jó sikerrel használják a „Salutaris” vizet, mely mint diaetikus ital is nagyon becses. Dr. Bokay egyetemi tanár pedig a „Salutaris” vizet azok közzé a szép jövővel bíró luxus vizek közzé sorolja, melyek feltűnést keltenek kellemes ízük által. Véleménye szerint a „Salutaris” víz a giesshübéli- és kron-dorfi vízzel bátran kiállja a versenyt. Megrendeléseket bármely mennyiségben elfogad Apor László és Társai Kászoni-Jakabfalvi-Fürdő és Ásványvíz bérlete Kászoni-Jakabfalva u. p. Kászoni-Ujfalu, Csik megye.

Baumgarten Géza Marosvásárhely, Fő-tér.

B U T O R Ü Z L E T Telefon: 194. V A R R Ó G É P Ü Z L E T Telefon: 114.

Szabómesterek! 50 drb. 16/33 Centrá Bobbin-varrógepek juttanyos áron el. du (egyenként is). Varrógepek, akátrészek, korékpár-alkatrészek, fegyverjavítások, javító műhely. Heverők, ágy betétek, hajlított szekek, zománcolt halószobák juttanyos áron. TELJES LAK-BERENDEZÉSEK. 543 Kedvező fizetési feltételek!

KÖZGAZDASÁG

"A román jegybank nem felel meg a gazdasági élet követelményeinek"

Osztrák vélemény a Banca Nationala politikájáról

A Brassói Lapok tudósítójától.

BRASSÓ, május 6. A bécsi pénzintézetek szövetségének kitűnő hetilapjában, amely az utódállamok gazdasági viszonyait alakulásáról rendszeres és mindig objektív tudósításokat közöl, ma dr. Braunias Károly tollából részletes cikket találunk a Banca Nationala múlt évi jegy kibocsátási politikájáról.

A cikk abból indul ki, hogy a román bankjegyforgalom 1923 év folyamán kétszer 2.9 milliárd lejjel emelkedett, ami 20 százalékos gyarapodásnak felel meg, a lej newyorki jegyzése pedig az év elején 0.57 és háromnegyed cent volt száz lejtért, az év végén pedig 0.50 és az évközi legalacsonyabb árfolyam 0.40 és fél volt február hónapban.

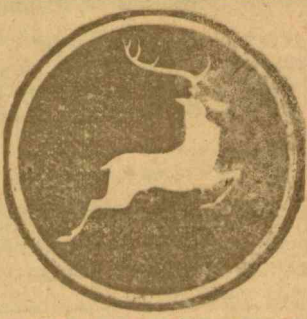
Ezekből a tényekből a cikkíró azt állítja meg, hogy a lejszaporulat nem volt olyan nagy, amiből inflációra lehetne következtetni, a külföldi értékelés pedig a lejszaporulathoz mérten nem mutat túlságosan eltéréseket, sőt a lej szerinte meglepő állandóságot mutat.

De nemcsak a bankjegymennyiség, hanem a fedezet is olyan természetű, hogy Braunias szerint már emiatt sem lehet szó inflációról. A Banca Nationala alap-elmélete szerint ugyanis a jegyforgalom fedezetét nemcsak arany szolgálhatja, hanem deviza és arany kincstárjegy is, s a lényeges állapot az, hogy a Banca Nationala pénzügyében levő valószínű aranyrész és érmék összege 118 millió lej, ami mindenesetre csak 7 százalékos fedezetet jelent, ha azonban a londoni, berlini és moszkvai bankoknál letétben levő aranykészletet is számba vesszük, amelyeknek összegét a bank rendszeresen kimutatja és a fedezethez hozzászámítja, és amelyeknek összege 428 millió, a fedezet 308 százalékra emelkedik. A fedezeti tételek között azonban a múlt év végén 1.4 milliárdot levő deviza és aranykincstárjegy szerepelt és ezekkel együtt már 33 százalékra emelkedik a fedezet, vagyis megfelel a törvényes rendelkezésnek, amely 30 százalékos fedezetet kíván. — A mi véleményünk szerint ez a körülmény azt bizonyítja, hogy a devizákkal és kincstárjegyekkel való fedezés nem felel meg a céljának, mert így a lej árfolyama teljes fedezet mellett súlydát a értékének negyvenhátszorosára. — Braunias dr. azonban a bank álláspontjára helyezkedik és elfogadja a fedezet helyességét.

Annál súlyosabb bírálat van abban, amit ezek után a bankjegyek valószínű mennyiségéről és ezzel kapcsolatban a bank üzleti politikájáról mond.

Idézi, hogy Romániában 1924-ben, december 31-én a bankjegyforgalom 578 millió lej volt, a népesség fejtszáma arányában tehát 77 lej, vagyis akkori arány-értékben 25 dollár; a mai Ausztriában a forgalomban levő bankjegyekből 14 dollár érték (egy millió osztrák korona), esik egy főre, Romániában ellenben a múlt év végén csak kerek ezer lej, azaz öt dollár. Nyilvánvaló tehát, hogy a lej-árfolyam egyáltalában nem igazodott a kibocsátás mértékéhez, hanem azt messze túlhaladta; és ha a Banca Nationala véleménye szerint a mai árfolyam arányban van a lej-bankjegy belső értékével, akkor még éppen négyszer ennyit kellene kibocsátani, hogy a mai nagy romániai üzleti életnek ugyanannyi tőke álljon rendelkezésére, mint békében.

A jegybank azonban a cikk szerint sem felel meg feladatának. Braunias szerint a lejáról való váltótárcsa 60 százalékos emelkedése a legjobb jele a piac szorult helyzetének, a bank azonban erre nincs tekintettel. S az ő megállapítása szerint a bankjegyszaporulat nincs arányban a lejáról való növekedésével és a román gazdasági életnek éppen az a legfőbb baja, hogy a jegybank nem felel meg a gazdasági élet követelményeinek. A bankjegyforgalom nem alkalmazkodik a gazdasági élet szükségleteihez. Emiatt támad a pénzhiány, ami a belső termelést megakadályozza, a behozatalt növeli és

A VALODI SCHICHT „SZARVAS” VÉDJEGYŰ SZAPPAN

KIMÉLI ÉRTÉKES FEHÉRNEMÜJÉT.

4-4-1

Bukarestben a külföldi deviza árfolyamát emeli.

S a Banca Nationala a bankjegymennyiség növelése helyett arra számít, hogy azt fokozatosan 5—6 milliárd lejjel csökkentse, és ezzel az aranyparitást helyre állítja. Erre azonban csak akkor volna képes, ha az állam minden tartozását visszafizetné és a bank mindig ezek teljes összegével csökkentené a jegyforgalmat, ami Braunias szerint is nyilvánvaló képzetlenség — mert az állam nem tud törleszteni, hiszen más sürgős adósságai is vannak. Az ország külkereskedelmi mérlege pedig nem javulhat, amíg a mai gazdaságpolitika helyét ennél (de nem a szó itteni ominózus értelmében) liberálisabb gazdasági irányítás nem váltja fel.

A hét végén

A Ruhr-vidéken ma már hatszáz ezer rika filmalkotás »Az orkán« a kanadai nyolc órára akarják emeltetni a szénbányamunkások hét órás munkaidőjét. A sztrájk egyre terjed, pedig már ma is elég nagyszabású ahhoz, hogy az egész német gazdasági szervezet megérezze, sőt a német külpolitikai helyzetre is hatása van ennek, mert lehetetlenné teszi a Meum szerződés betartását, mivel a szénkészletek nagyon kicsinyek, s nem elegendők a szerződés alapján vállalt mennyiségek szállítására.

Az az egy órai munkaidő különbség igen fontos kérdése a modern ipari életnek. A munkaidőbe két olyan fontos probléma kapcsolódik bele, amelyek között igen nehéz választani; egyfelől a termelés mennyisége, másfelől a munkás egészsége és termelőképessége. Sem kísérletek, sem más módszerek nem tudták még eldönteni, hogy hol van a munkaidőnek az a határa, amelyen ez a két érdek egyensúlyban maradhat. Az utolsó évszázadok története azt mutatja, hogy a munkaidőnek 14 órától 8-ra való fokozatos leszámítása egyáltalában nem idézte elő a termelés csökkenését, mert éppen ez a század hozta meg a mai bámulatos technikai fejlődést, ami pedig egyúttal kulturális emelkedést is jelent. És csak hosszú küzdelmek foglalkoznak eldönteni munkás és munkaadó között, hogy a hét órás munkanap ennek a fejlődésnek a menetét gyorsítaná-e, vagy megakadályozná.

A küzdelem azonban rettenetes, és külön problémája az, hogy vajon ez a most tomboló sztrájk hogy illik bele a mai német politikába. A német munkásság nemrég még egy külön órát ajánlott el a régen még egy külön órát ajánlott fel a német terhek törlesztésére és ma már helyzetének ilyen nagyszabású javításáért küzd akkor, amidőn Németország igazán nagyfontosságú belső és világpolitikai lehetőségei kialakításán verejtékezik.

Sokkal messzebb vagyunk a Ruhr-vidéktől, minthogy ezeket a részletkérdéseket pontosan megvitathatnánk. Valószínű, hogy a szénbányák helyzete végtelenül súlyos és a bányák terheit nem lehet elviselhetővé tenni a munkaidő emelése nélkül. Ez azonban csak a pillanatnyi helyzethez tartozik, mert végeredményben a munkaidő körül folyó harc a technikai fejlődés ügyével, a modern élet legnagyobb szabású problémájával azonos. Csak az a szomorú, hogy mint a többi irányú haladásnak, ennek is kin és küzdelem mutatja az útját.

(—) Erdélyi árupiac. Brassó: csirke drb. 30—45, tojás 1.50—1.70, burgonya 4, bab 12—13, borsó 13—14, sárgarépa 30—35, tej 8—9, tejföl 40—45, tehénmáj 14—16. — A terményárak e héten sehol sem mutattak lényeges változásokat. A kivétel még mindig lehetett és így megtörténhetik, hogy a múlt évi közepes termés mellett is nagyobb készletek foglalkoznak megérni az új termés, mint az idén gazdaságpolitikájával megengedhető volna.

A MAI PÉNZPIAC

Péntek, május 9.

A világpiacon a francia frank már nyitásra olyan nagy mértékben esett, hogy ezzel nehezen és nagy áldozatok árán szerzett előnyeinek jelentős részét elvesztette. Ezek a frank szilárd valuták is és velük a lej is, amelynek azonban még további esésre voltak az itthoni pénzkörök elkészülve.

A belvárosi pénzügyi reggel kiadatul volt lanyhuló árfolyamokkal az új zichi nyitásra az idegen pénzek árfolyamcsökkenése megállt, és némi kereslet támadt, az árfolyamok azonban még mindig alacsonyabbak a tegnapiaknál. A francia frank árfolyama természetesen leszámította a zürichi zuhanást. Déli árfolyamok: egy francia frank 11.80, egy angol font 866, egy dollár 196, olasz líra 8.87, egy svájci frank 35.15, egy magyar korona 5.78, egy lejt 440 magyar, 350 osztrák korona.

Zürich. Devizák (zárlatban a tegnapi zárlattól való eltérések). Nyitán: egy dollár 5.02 és háromnegyed (—1 és egy-negyed), egy angol font 24.50 (—5), száz francia frank 33.05 (—2.10), száz olasz líra 25.05 (—10), száz cseh korona 10.46 és egy-negyed (—0), száz dinár 8.08 és háromnegyed (—3 és háromnegyed), száz lejt 4.11 és egy-negyed, száz lej 2.85 (—5), tízezer magyar korona 0.57 és fél (—2 és fél), tízezer osztrák korona 0.7920, száz járadékárka 120.50 (—1.50).

(—) Bécsi bankok terjeszkedése Romániában. A bécsi nagybancok az utóbbi időben helyreállították régi összeköttetéseiket Romániával és ma már ismét olyan keretek között működnek ott, mint az összeomlás előtt. Bécsi munkatársunk a következőképpen ismerteti a bécsi bankok terjeszkedését Romániában: A Wiener Bankverein több fióktelepet létesített. A Mercurbank társult a cernovitzai Banca Commerciala Nationalával. Az Angol-Osztrák Bank Cernovitchban, Nagyváradon és Szucsaván fiókokat állított fel a Landerbank pedig helyreállította háború előtti összeköttetését a bukaresti Hitelbankkal és annak galaci, braillai és konstancai fiókjával. A bécsi bankok tehát a romániai terjeszkedésben megelőzték a budapesti bankokat, amelyeknek működését a bukaresti kormány eddig nem engedélyezte.

(—) A Stinnes-csoport vegyipari gyára Medgyesen. Bécsi munkatársunk az ottani Stinnes G. m. b. H. köréből arról értesül, hogy a Stinnes-konzernhez tartozó vegyipari gyárak Medgyesen fióktelepet létesítettek és onnan akarják ellátni nemcsak Erdélyt, de Romániát is különböző kémiai cikkekkel. A Stinnes-konzorcium Romániában három havi hitellel szándékozik dolgozni és azt hiszi, hogy ezzel a kedvezményrel sikerülnie fog a román piacra az összes többi vegyipari érdekeltségeket kiszorítani.

Nyíltér

Köszönetnyilvánítás.

Mindenkinek, akik felejthetetlen drága kis Klárka leányom utáni nagy gyászomban részvétükkel a vigasztalásukkal támogatott ezuton mondok hálás köszönetet.

Özv. Köpf Lázárné.

* Ezen rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

ÜZLETVEZETŐT több erdélyi város részére kerestünk. — Ajánlat: Grünwald I. Burne & Co. SIBIU, címre — Str. Avram Jancu 8.

A Brassói Lapok hirdetésait naponta szívesen fogadjuk.

SPORT

A brassói football-derby

A Brasovia 6:0 (2:0)-ra verte az Olympiát

Lezajlott a sok izgalommal várt mérkőzés, melyben a tegnapi nyilatkozat szerint, a bajnokság »második jelöltje« legyőzte ellenfelét végérvényesen, biztosítva magának az 1923—24-es kerületi bajnokságot. A mérkőzésre mindkét csapat egy-egy legjobb embere nélkül állott fel, a Brasoviából hiányzott a balszélső, Erdő Jani, míg az Olympiából Henisch. Általában megállapítható, hogy az Olympia csapata volt a mérkőzésen a dolgozóbb fél, hogy elkezdődött elszántsággal az utolsó pillanatig küzdöttek, hogy hát egyszer tudják labdájukat riválisuknak hátlójába juttatni. Az Olympiában minden ember lelkesen tudásának legjavát adta, amit a Brasoviában csak a védelemről lehet mondani, amelyben a halvesor Tóth, Tritsch II és Géczy a Wedl, Medeleanu backpár az élőkön Várhegyivel brillíroztak.

A csatársor különösen az első félidőben igaz, hogy az élesen tűző nappal szemben játszottak nagyon bizonytalanul mozgott. Eleinte négy emberrel állottak ki a kaszárnyában visszatartott Erdőre várva és csak később állították be a tartalék Erdőst. Erőssnek köszönhető az első gól, melyet a védelem hibájából a kiszaladó kaput kicselezve vitt be a hálóba. A gól után kis időre lábra kap a Brasovia csatársor és szép akciókban támadja az Olympia kapuját, a 31-ik percben Geller gyönyörű kidolgozott labdája védtelenül repül a hálóba. A gól után ellanyhul a tempo, kölcsönös támadásokkal, eredménytelenül telik el a félidő.

A második félidőben nappal hátban szép akciók következnek. Erőss, Agoston, egymásután a hálóba juttatják a labdát, majd tizenhatoson belül Bechthold az Olympia jó centerhalfja helyezi a Brasovia centerének hasába a lábát, melyet a megittelt tizenegyet érvényesítő Tóth egyenlítő ki, az ötödik góllal juttatva csapatát. Agoston, majd Nagy Sanyi jutnak kapu elé, de a tömörülő védelem meg húsítja az eredményt. Újabb támadások, Agoston kitör és labdája közvetlen közelről löve kapufáról pattan vissza a mezőnybe. Ismételt támadásban Agoston az előbbi biztosnak vélt gólt tényleg megszerzi. A hatodik gól után mintha a Brasovia csatárai melegelettek volna, lanyhán mozognak a pályán, míg az Olympia lelkesen támad, de sorsán nem tud változtatni.

Az Olympiából jó volt Kirschner, Thiess, Bechthold és Fromm meg Kravatzky. A Brasoviában az e mérkőzésre bajajott Tritsch Poldi szerepelt, meg Nagy Sanyi, Geller a szokott jó, Agoston és az ifjusági Erőss. Ki képességeit mutatata be a tegnapi mérkőzésen, jók voltak. Biró: Buzna Sándor szigorral vezette a mérkőzést a szokott tárgyilagossággal, hibátlanul. A mérkőzés abszolút fair volt, a játékosok fejelemmel.

(x) Vívóakadémia Brassóban. A kerületi bajnoki vívóverseny befejezése után a Honterus gimnázium aulájában vívóakadémia lesz, melyen Saal ezredes, Veleanu ezredes, Gebauer őrnagy, Schenker kapitány vesznek részt. Főnök nevezték meg háború előtt a legjobb vívók közé tartoztak. A vívóakadémia minden sporteseményt ember figyelmét felkelti. Kérdete szombat este nyolc órakor.

Kiadó: »Brassói Lapok« nyomdája.

JÓ ESTET KIVANOK, megjöttek a temesvári huszárok! A legjobb és legkedveltebb csárdás Moravetz kiadás, mindenütt kapható.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Egy szó ára: 2. lel. — Vastagabb betűvel 4.— lel. — Legkisebb apróhirdetés ára 20.

Mély fájdalommal tudatjuk úgy a magunk, valamint az összes rokonok nevében, hogy gyermekünk, illetve testvérünk

szörcsei Szörtsey Mihály

községi jegyző

1924 május 8-án reggel Brassóban, életének 31-ik évében, hosszas szenvedés után visszaadta lelkét teremőjének.

Felejtethetetlen halottunk földi maradványait f. hó 10-én d. u. 1 órakor fogjuk Szörcse község köztemetőjébe örök nyugalomra helyezni. Az engesztelő szent mise-áldozat f. hó 14-én reggel 7 órakor lesz a brassói Szent Ferenc-rendi barátok templomában az egk Urának bemutatva.

Brassó, 1924 május hó 8-án.

Szörtsey László
Sándor
Péter
testvérei.

Id. Szörtsey Sándor, apja.
Szörtsey Dávid és neje
szül. **Bartók Fruzina**
nevelőszülői.

Szörtsey Péterné szül. **Szolyory Róza**
sógornője.

Szörtsey Évilke, unokahuga.

Dr. CONRADT KÁROLY

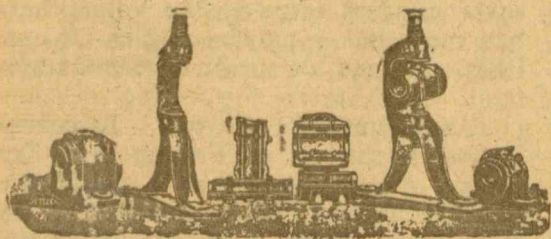
vegyészeti gyára, MEDGYES.

Gyárt tudományos alapon készült és gyakorlatilag kipróbált preparátumokat emberi, állati és növényi kártékony állatok irtására. Több neves vállalat között a gyár a darmstadti **E. MERCK** cég engedélyét is bírja különlegességi készítményeinek előállítására. Ezen preparátumok közül a gyár elsőnek a „CUPREX” nevűt hozza forgalomba. Ez egy készítmény, amely az ő fizikai-kémiai — élősdieket és petéiket megölő — tulajdonságánál fogva felel bármilyen emberi vagy állati parazitának biztos kiirtására. A dr. Conradt Károly-féle „Fenyőtű-oxigénfürdő” különösen kiváló a fürdő végtelenül könnyű és gyors elkészítésével! Tiszta fürdővíz alkáli vagy savas reakció nélkül! Intenzív oxigénfejlesztés! A legkisebb buborék is eloszlik az egész fürdőben, hosszú időtartamra!

„Tannoform hintőpor” igen kiváló seb és izzadság ápolási szer gyermekek, turisták, sportkedvelők, katonák stb. részére. MERCK-féle 30%-os oxigén-szuperoxid elmaradhatatlan kellék a toalettasztalról. — Használati utasítás minden csomagoláshoz mellékelve. — Kapható minden gyógyszerertárban és drogeriában.

Ingyen nem, de vételáron alul árusítom ki a raktáron levő eredeti model kalapokat szalonom átalakítása miatt.

Kalapszalon: Kórház-ucca 19. Üzlet: Lópiac 11.
A n. é. hölgyközönség szíves pártfogását kéri **WAGNER KATALIN.**
10278

TRANSMISZIÓKAT

GYÜRÜSKENŐCS-CSAPÁGYAKAT

legujabb kivitelben, u. m.

0-0 az összes 0-0

TRANSMISZIÓ ALKATRÉSZEKET

készíti és raktárról szállítja

0-0 azonnal 0-0

TEUTSCH GYULA
GÉPGYÁRA — BRASSÓ.

Speciális gép és precízios motorjavító műhely.

Elvállalok mindennemű gazdasági gép- és MOTOR-javítást, mindennemű szerelést, esztérgálást, AUTOGÉNHEGGESZTÉST, TÖMEG-CIKKEK gyártását, IPARTELEPEK berendezését, annak költségvetésének kidolgozását. Meghívásra vidékre is kiszállunk. Ezen fizemet CZIRBUS István Ganz gyári motor-osztály volt mérnöke vezeti. Szíves pártfogást kér **KERTÉSZ HENRIK**
bádogos, szerelő és precízios motor javító műhelye BRASSÓ,
Telefon 552. — Szentjános-ucca 23. — Telefon 552.

Én Csillag Anna

185 cm. hosszú, óriási Loreley hajama az általam feltalált kenőcs és szappan 14 havi használata után kaptam. Ez az egyedüli szer hajhullás ellen és annak növekedését előmozdítja, a fejbőrt erősíti. Pértlaknál előmozdítja a teljes, erőteljes szakállnövekedést és rövid használat után úgy a haj, mint a szakáll természetes lenyű és sűrűségű lesz és megkímél a legveszélyesebb korai időseletől a korai megöregesedéstől.
Egy tégely kenőcs és 1 szappan 35.-
Kapható minden gyógyszerertárban és drogeriában vagy az összeg előzetes megküldése mellett a romániai fővárosból.

Gracia Kosmetikai Laboratoriummal, Aran.

Keresek fiatal egészséges tisztadadát május végére. Ajánlkozók írjanak „Hendse elő” feligére a Brassói Lapok kiadóhivatalába.

Egy jókarban levő jég szekrény eladó. Szt. János ucca 22. 9018

Gróf Mikes Armin gazdaságában három darab elsőrendű shimethali **tenyészbika** eladó. Bővebb felvilágosítással szolgál jószágigazgatóság Zabolaferstrau 8126

Perzsa és Smyrna szőnyegek kaphatók és megrendelhetők bármily méretben, jutányos áron **Covoara-nál**, Cluj, Str. Londrei (Hosszu-ucca) 26. Kérjen árajánlatot. 8851

Közép-ucca 114. sz. alatti ház és a körülvétele levő házépítési telek — kert — eladó. 8860

Eladó új hálószoba berendezés, haboskőre festett. Blósz Károly asztalosmester, Vasut-u. 20. **Ugyanott** egy tanuló felvétetik 8954

Elköltözés miatt sürgősen **eladó** egy 6 lóerős magyar állami **gőzcséplőgép**. Megtekinthető Hunyaddobrán, Stangel Jánosnál. 8962

Egy jóforgalmu **szíjgyártó-műhely** teljes berendezéssel haszonbérbe kiadó. Cím 8963 szám alatt a kiadóban.

Megbízható **cementcserépmunkást** keresek állandó munkára, kinek esetleg nejét is felalkalmazhatnám, Háromszéken levő telepemre. Lakást adok. Ajánlatok „Megbízható” jelíggel a kiadóhivatalhoz küldendők. 8970

Önálló motorszerelő keres **garage**, javítóműhely vagy üzem motorkezelői alkalmazást. Szíves megkereséseket a feltételek megjelölésével ajánlva keressék **Arpád, Comanesti, Izvoru-Alb (jud. Bacău).**

Eladó Gyergyóújlgyesen, központban egy családi ház, amely áll 4 szoba, konyha, kamara, 3 pince és 2 üzemhelyiségből és hozzávaló gazdasági épületekből. Konyha és gyümölcsös kert. Csakis komoly vevőkkel tárgyalok. Ügynökök kizárva. Felvilágosítással szolgál **Schwartz Márton**, Toplița-Románia (Maroshevíz). 8979

Eladó egy 6 HP. Máv. gőzcséplő-garnitúra kifogástalan állapotban. A kazán 7 légkörös, a szekrény gyűrűs. Érdeklődni lehet **Nika Jánosnál**, Gelinfa. 8998

Feleségül veszek százezer lei pénzhözománnyal bármilyen nőt. Névrásos komoly leveleket „Harcincóteves vagyonos kezdőkereskedő” jelíggel a kiadóhivatalba kérek. 9007

Eladó egy 24 HP. **Turino-Fiat** luxusautó, üzemképes jó gumikkal 100.000 lei. **Berger Anton** Târgu-Mureș Str. Dorobanților 1. 9011

Eladó 10 lóerős benzínmotor 1070 mm. cséplőszekrénytel **Clayton Schutthleworth** gyártmány. Cím: **Nika József** Komolau, Háromszék megye.

Van szerencsém értesíteni a n. é. hölgyközönséget, hogy május 5-étől kezdve szalonomat áthelyeztem Lensor 28 sz. alá. (l. em.) Tisztelettel: Bachnerné. 8910

Vizsgázott **szeszgyárvezető** és gépész több évi gyakorlati és teljes jártassággal bír, **állást keres.** Cím szeszgyárvezető **Socaci.** Jud. Salaj. 6043

Cséplőgép egy Máv. 1000 mm.-es és hozzá egy 12 HP. magánjáró benzínmotor eladó, Farkaslaki gőzmalom Udvarhely m. 9032

Tanulóleányok felvétetnek a K. Stenner kalapszalonjában, Szentjános-ucca 34. Brassó. 9028

Eladó egy jó cimbalom. Gyár-ut. 18. Kobory. 9025

Dr. Spiridon Boita ügyvéd a Principele Carol volt Kolostor-ucca 5. sz. a. ügyvédi irodáját áthelyezte **Lensor 30. sz. alá.** 9014

Használt, jókarban levő ebédli-butor eladó. Kut-ucca 84. II. emelet. 9006

Keresek vidékre magas fizetés mellett azonnali belepéssel egy jól főzni tudó szakácsnét. Cím 9027 sz. alatt a kiadóban.

Kárpitos munkák javítását, valamint új matracokat, heverő diványokat, ugyisint vidéki munkákat a legjutányosabb árban készítem. Kiváratra vidékre is megyek. **Gersch Géza** kárpitos, Hosszu-ucca 49. 8928

Szováta fürdőn „Bergleiter-penzió” nyitva. 9027

Keresek **2 kerekű**, esetleg **4 kerekű** jó állapotban levő könnyű hajtókocsit. Ajánlatokat kérek 9063 sz. alatt a lap kiadóba.

Eladó, villanyerőre berendezett: Székelyturó, Cascavalsajt, trappistasajt, rumadur és ementhallsajt gyárberendezés. 2000 kg. turó és 2000 lt. napi munkaképességgel. Cím **Perdy Károly**, Segesvár. 9064

Megvételre keresek használt, 18—20 HP. benzín, vagy szivógáz lokomobilokat, esetleg magánjárót is: Lehetnek üzemképtelenek is. Leveleket gép hiba és ár feltüntetéssel. **Popp Alexandru** Romana Americana Stația de apă Moreni Prahova címre. 9065

Két tonnás **Vaf** teherautó, nagykarban **eladó**; esetleg elcserélném zimmotoros cséplő garnitúrával. **Mihály Odorheiu**

Bolgárs egnek elejen, napos oldalon szép építkezésre alkalmas telep nagy karban **eladó** **Bolonyában** 1500 □ nagyságú villaépítkezésre alkalmas telep 120.000. Valamint több kisebb építkezésre alkalmas telek **eladó**. **Bolonyában** egy szép és letes ház, melyből 3 szoba konyha és mellékhelyiség azonnal elfoglalható 450.000 leiert **Friedmann Mária** Vár-ucca 47.

Alkalmazást találhat két jó munkás **Kósa Albert** férfi szabó szalonjában, P. ut. Carol 27 I. em

Szoptatós dajkának elmegyek 6 hetes gyermekemmel. Cím Kosztarab Anna Tatrang Str. hóvári 718.

Művelt keresztény középkori szimpadi külsejű férfi megéltéssel és kellemes lakmgyors házasság céljából keresi szerényigényű barna erőteljes természetű főzni tudó nő ismeretesevelek „Sándor” jelíggel a Publicité Stern Barrest-Mogilor 34 címre.

1 kézi szekér, 1 író asztal és egy konyha butor **eladó**. Közép-ucca 23.

Eladó egy jókarban levő suszter **Ela** féle balkaru varrógép. Bicfalau 80 sz. alatt.

Eladó egy teljesen felszerelt cipész műhely karu **Singer** varrógéppel, sok kaptafával. Értel lehet **Filias-Fiat** 30 szám. Up. **Cristur** kelykeresztur.

Intelligens 28 éves szorgalmas, megbízható hölgy, június 1-ével házvezetőnői állást keres, tokra vagy vidékre egyedül álló urhoz. Cím 90 sz. alatt a kiadóban.

Kiváló házikoszt kapható. Bővebb Fachtatné **Fekete-ucca 36 sz.** földszint. Ugyan egy íróasztal is **eladó**.

Ügyes kifutóleány felvétetik Brassói Lapok kiadóhivatalában.

A Brassói Általános Fogyasztási Szövetkezet üzletvezetői állás betöltésére pályázatot hirdet. Csak oly egyének pályázhatnak, kik a kötelező 3 nyelvet szóban írásban bírják, több évi gyakorlatuk van bel- és külkereskedelemben és ki óvadék 60.000 lei értékű készpénzt vagy egyéb értéket tud a fenti igazgatóságnak biztosítani. Ajánlatok három nyelven és a fenti tésli igények megjelölésével a fenti szövetkezet Igazgatóságához, Braşov, címzendők.

Elsőrangú, dispozicióképes az erdélyi és bánati piacon legjobban bevezetett munkaerőt keresünk micsőbbi belépésre. Részletes ajánlatok referenciákkal elküldendők:

EISENSTÄDTER S. és TÁRSAI

kézműáru nagykereskedés

Timișoara, Piața Tepes Voda 1

„Rador” 1388 548

Ingyen

adok minden háromszék megyei **Gazdakörnek**

1 drb. **Jótállás kasszát**

kipróbálás céljából.

9068

BARTHA ÁRPÁD
Szt. Gheorghe—Sepsiszentgyörgy.

A mi büszkeségünk nem az öregségünk!

A mi büszkeségünk az, hogy bár UHU kávégyárunk egyetlen téglyája, egyetlen csavara sincs több pár évesnél, mégis, avagy éppen ezért, csodás szerkezetű új gépeinkkel a **legszebben pörkölt és legjobban őrölt pótkávét gyártjuk egész Európában.** Tegyen egy kísérletet a három csillagos UHU cikória pótkávéval.

Kőbányai Polgári Serfőző és Szent István Tápszerművek RT.

VASÁRNAP

Az énekesnő

Írta: V. DRACUTS.
Fordította: ÁRK JÓSEF.

Két kocsi állt meg a sárga bérlet előtt. Az első kocsiból szomorúan szállt ki egy fiatal, csinos nő. Szomorú pillanati vetett a házára, majd a második kocsizoz lépett és a csomaghalmaz tetejéről lesegítette a kis mopszliját. Babette volt, a híres énekesnő. Ez előtt öt nappal kapta meg a táviratot, amelyben sürgősen hazahívták.

Róza néni, Babette nagynénje, lihegve szaladt a kapuba. Épp a mosogatót hagyta abba és most azt sem tudta, hogy mit csináljon? A nedves kezeit törölje meg, vagy a nagy szélességben elhelyezett papucsait vegye fel, vagy Babette nyakába ugorjon. Szemei megteltek könnyel és szótlanul ölelte át a leányt.

Bent a szobában hófehér ágyon feküdt a beteg anya. Amint meghallotta a kocsik zörgését, rögtön tudta, hogy megérkezett a várva-várt leánya; felakart ülni, de minden ereje elhagyta és élettelenül hanyatlott párnái közé.

Hat éve múlt, hogy Babette Nápolyba ment, ahol elvégezte az énekiskolát, tehetséges művésznő lett és fényes szerződése volt a milánói Scala színházban. A hat év alatt egyszer sem volt itthon, nem is gondolt a hazajövetelre, de Róza néni távirata — „azonnal gyere haza, anyád haldoklik” — hazakényszerítette.

Az első ölekezéseken hamar átestek, Babette helyet foglalt az ágy szélén és szótlanul nézett egymást. Az anya szeme ragyogott a boldogságtól. Néma csend volt egy néhány pillanatig, a fehér csipkefüggönyön beszólt a pihenni induló nap és ragyogó foltot rajzolt a tölgypadlóra. Megfogták egymás kezét, sirni kezdtek és örömkönnyeitől lett nedves a szemük.

— Meddig maradsz édes leányom? — kérdezte remegő hangon az anyja, miközben könnyeit törölte.

— Oh, édes anyám, nem is gondolok az elutazásra. Itthon maradok, amíg te felgyógyulsz.

— Kis Babette, úgy érzem, mintha már meg is gyógyultam volna. Ha téged láthatlak nincsen semmi bajom. Mennyit szenvedtem érte. Már azt hittem, nem is foglak meglátni soha. Mond csak kislányom, hol vagy most szerződésben és mennyi szabadságot kaptál?

— Nagyon jó szerződés van, anyuskám. Primadonna vagyok és a közönség boldogul utánam. De mikor megkaptam a táviratot, azonnal rohantam az igazgatóhoz és szabadságot kértem. Először vonakodott, de aztán mégis elengedett s így szólt: — „Kedves Babette, elengedem, ha megígéri, hogy nem marad sokáig. Kívánom, hogy kedves mamája gyógyuljon fel minél hamarabb és én is imádkozni fogok érte.” — Látod anyuskám, milyen jó emberek közt vagyok.

Az öregasszony boldogan mosolygott. — Kiki! Gyere ide! — szólította Babette és a következő pillanatban a kis mopszi már felugrott az ágyra és egészen otthonosan érezte magát. — Látod anyuskám, ez egy hercegnek a kutyája, aki miattam esett el egy párbajban és a kutyáját nekem hagyta.

Késő estig beszélgettek. Babette elmondta nagy sikereit, ünnepeit és az öregasszony boldogan hallgatta, miközben észrevétlenül elaludt.

Másnap már korán reggel felébredt Babette. Rosszkedvű és zsémbes volt. Igen kemény volt az ágya s még hozzá rosszul is volt megvetve. A Scala színház primadonnája elszokott az ilyen polgári ágyaktól. Róza néni kétségbe volt esve.

— Istenem, mit csináljunk? Szegény kis Babette, rosszul aludtál? Mond drágaságom, mit csináljak? Látod egyedül vagyok az egész házban, a konyhában is kell, a szobákban is kell dolgoznom, édes anyád beteg, nem tud semmit sem segíteni.

— Ki kell hordani a butorokat és szét kell szedni őket! Azután meg kell jól terpenínezní, mert azt hiszem bogarak is vannak. Porco dio!

Aznapi óriási takarítást csaptak. Róza néni egy cselédet is fogadott valahol, mert hát „nem bírták öreg csontjait a nehéz munkát”. Délig elkészültek a szobák és olyanok voltak, mintha skafalyból húzták volna ki.

Délután eljött a háziorvos is. A doktor negyven év körüli erőteljes férfi volt és gyönyörködve nézte Babettet. Megsodálta a leány szépségét és oly jól érezte magát, hogy vizitje estig eltartott.

— Kedves doktor ur. — szólította Babette — jobban lesz édesanyám? Tudja, doktor,

nagyon furcsa helyzetben vagyok és két kötelességem van. Édesanyámat is ápolnom kellene és művészi kötelezettségeimnek is eleget kellene tennem, mivel a szerződéseim visszazárták.

— Nincs komoly baj, kőszszonykám. Pár napon belül teljesen felgyógyul a kedves mamája.

Este, amikor Babette lement feladni, megint baj volt. A szobája terpenínezzu volt. Mérgesen nyitotta ki az ablakokat s Róza néni szidta.

— Nem tudnak szellőztetni? Istenem, milyen szerencsétlen vagyok, porco Madona! Nem tudok nyugodtan pihenni a szülői házban! Szállodába fogok menni!

Sirva ment az anyja szobájában s mikor az öregasszony meghallotta, hogy a leánya szállodába akar menni, megrémülve nézett rá.

— Isten ments, Babette, hogy a szállodába menj. Hiszen csak a rossz leányok mennek a szállodába.

Babette felkacagott s a kacagása mint finom ezüstcsengétyű dalolt.

— Szóval én is rosszleány lennék?!

A két öregasszony annyira megvolt rémülve, amikor a szállodát hallotta, hogy Babette megkönnyörtült rajtuk s nem ment el. Lefeküdt a szobájába, de az ablakokat nyitva hagyta.

Másnap egy kicsit rekedt volt. Ez még jobban bosszantotta. Trillázni próbált, de még jobban berakodt. Nyakára selyemkendőket csavart és egész délelőtt nem szólt egy szót se.

Egy csomó levelet hozott a posta. Színes, illatos leveleket, némelyiken hétágu koroná; mindenki hívta vissza, mindenki várta.

Délután még jobban kétségbe esett, mert a kis mopszija is megbetegedett. Megint Róza néni szidta.

— Mit adtak a kis kutyámnak? Bizonyára csontokat! Nahát, egy hercegi kutyának csontokat adni... Most aztán szaladhatok, amíg meggyógyítom a kicsikét.

Esfelére jobb kedve lett és Kiki is jobban lett. Énekelt s vig csacsogásától lett hangos az egész ház.

— Anyuskám ne csodálkozz, ha énekelni hallasz! Ne gondold, hogy jó kedvből teszem, de tudod a hangszálak olyanok, hogy hamar elvesztik a ruganyosságukat, ha pihenni hagyjuk őket.

Reggeltől-estig énekelt s már nem unta magát. Édesanyja mind rosszabbul lett, a láza is emelkedett és már beszélni is alig tudott.

— Babette, — szólt sirva Róza néni — édes anyád nagyon rosszul van. Egy orvostanárt kéne hívní!

— Hát miért nem szalad Róza néni? Menjen gyorsan és hívjon el egy orvostanárt.

— A szomszédban azt mondták, hogy Lengyel doktor volna jó...

— Menjen hamar utána!

Nemsokára megérkezett az orvostanár. Hatvan év körüli, komoly ember volt. Hosszasan vizsgálta a beteget, mert Babette még az előszobában megkérte, hogy határozott választ akar: életben marad-e, vagy sem, mivel az ő jövője is kockáztatva van.

Az orvostanár hűmmögött egy párat, megírta a receptet és kiintette Babettet.

— Kedves kisasszony, kötelességemnek tartom megmondani, hogy édes anyja állapota válságos és teljes felgyógyulására nincsen semmi remény. Ha a receptemet megcsináltatja és utasításaim szerint jár el, akkor talán még két hónapig kibírja. Tovább semmiesetre sem.

— Oh, édes istenem — szólt sirva Babette.

Az orvostanár szánakozva nézett a síró leányra s majd így folytatta:

— Azonban, ha nem csináltatja meg a receptemet, akkor három napon belül beáll a válság.

Szertartásosan bucsút vett és elment.

Babette idegesen ment be a szobájába és gondolkozni kezdett. Ha megcsináltatja az orvostanár rendelvényét, akkor elnyulik a betegség még két hónapig. És aztán? — meghal! Csak két hónap! Mit csináljon? Menjen vissza Milánóba és mondja meg az igazgatójának, hogy édes anyja csak két hónap múlva fog meghalni és akkor újból jöjjön vissza? Ha akkor újra visszajön, még feltárlják bontani a szerződését! Vagy igen későn fog visszaérkezni s anyját már eltemetve fogja találni! Azután mi haszna volna az anyjának, ha még két hónapig keiense az ágyban feküdni? Hiszen csupa kín és szenvedés volna az ő számára az a két hónap.

Halkan belépett az anyja szobájába és az éjjeli szekrényről elvette az orvostanár receptjét. Hirtelen összegröngyöltte és bedobta a tűzbe. Kéjesen nézte, hogyan kap bele a piros láng a kis papírszeletbe és hogyan lesz

a tűz martaléka. Egy mélyet sóhajtott, majd nesztelenül odament az anyja ágyához és leült. Megfogta a beteg halvány kezét és remegve kérdezte:

— Jobban vagy anyuskám?

Angyal Péter éjszakája

Írta: Barnabás Lőrinc.

Feltűrt gálérban dideregve áll a sötét utcában Angyal Péter, harmincöt éves nőtlén bankcégvezető és arra gondolt, hogy nagyon jó volna most minden átmenet nélkül meghalni. Ezi nem öngyilkossági szándékából gondolta, soha ilyen erőszakos és bátor dolgok nem jutottak eszébe Angyal Péternek, aki alapjában véve, igen szelíd, mondhatni lányos lelkű ember volt. Ugy kívánta ezt a halált, hogy lépjen hozzá itt most azonnal a sötét utcában, fájdalommentesen ragadja meg a szívét és úgy szorítsa össze, hogy az egész vérkeringése hirtelen megálljon. Az is az eszébe jutott Péternek, hogy most itt volna az alkalom és le lehetne győzni az asszonyt. Csak meg tudná csinálni, hogy ne menjen hozzá ma este, hogy hiába várassa, hogy felültesse. Egy üres konflis hajtott most arra, Péter megállította és beült.

— Kinizsi-utca hetvenhét, — mondta a kocsisnak és amikor becsapta a kocsi ajtaját, úgy érezte, hogy nagyon fontos dolgok fognak vele történni ezen az éjszakán. A kocsi ablakai párák voltak és Péter keztyűs kezével gépiesen rajzolni kezdett az ablakra: Emma, — Szellő Emma, — Sz. E. Mintha a szívét vetítette volna a nedves üvegre.

Amikor tegnap elbúcsúzott tőle, az asszony ideges volt, sietett és azt mondta, hogy sürgős dolga van. Péter már tudta, hogy mit jelent ez az idegesség. Már napok óta érezte, hogy itt történik valami a háta mögött, valami titokzatos szerelem, vagy érdekvizony, vagy flört, vagy isten tudja, milyen új regény Emma viharos és egyenletlen életében. Ő azonban úgy tett, mintha nem venne észre semmit. Kerülte a kínos jeleneteket, a kíméletlenségeket, a hangos szavakat és félt minden döntéstől. Jobban szerette a bizonytalanságot, amely nem fojt meg minden reményt, nem állítja befejezett tények elé és nem sodorja más utakra, amelyek ki tudják merre és hová vezetnek. Lehúzta a keztyűjét és megfogta a homlokát. Egészen forró volt. Biztos, hogy megfázott az este, amikor a nedves, komisz hidegben félcipőben rohant a nő kocsija után. Mire ő is kocsit kapott, már csupa sár volt a harisnya, az arcán csapzott a veríték és olyan melege volt, hogy ki kellett gombolnia a télikabátját. De mindez nem volt neki fontos, csak az, hogy megtudott mindent. Mindent.

Most megállt a kocsi, még egy perc és ott állt előtte Emma. Otthoni ruhában volt, dus szőke haja fáttyolal lekött, kivágott félcipőt viselt és harisnya nem volt a lábán. Két kezét Péter felé nyújtotta, aztán odatar-totta az arcát a fiu szájához. Péter nem csókolt meg.

— Hát meg sem csókolt? — kérdezte nem sértődötten, inkább kacéran és mosolyogva.

Péter mondani akart valamit, de mégis inkább hallgatott. Mit is mondhatott volna ebben a percben?

— Haragszik? — faggatta az asszony és anyásan simogatni kezdte a fiu haját.

— Emma, — mondta most Péter — én ma este már nem akartam eljönni magához. Én tudom, hogy vége van. Hogy most utoljára vagyunk így együtt.

— Utoljára?

— Igen. Utoljára.

Most hosszú szünet következett, Péter fáttyolos szemekkel nézte az asszonyt, aki megfogta a kezét és odavezette a diványhoz.

— Én most azt is tehetném, — szólt meg végre rekedt hangon a fiu — hogy magamhoz ölellem, hogy ne gondoljak semmi másra, mint arra, hogy itt van mellettem, hogy milyen szép és milyen kíváncos. Milyen gyönyörű éjszakája lehetne ez az én szerelmes életemnek, ha nem gondolkoznék, ha behunyám a szememet, ha nem törőd-nék a fájdalmakkal, ha csókokkal narkotizálnám magam. De én ehhez győnge vagyok.

— Miért mondja ezeket?

— Mert meg kell mondanom magának, hogy nekem ez, ami velünk van, egy komoly és szent dolog volt és ott hibáztam el, amikor az életemet kötöttem hozzá. Ismertem magat és nem akartam ismerni. Mint a részeg...

— Igen. Mint a részeg és én is, mint a részeg, úgy támolyogtam a világban, semmivel sem törődve, senkit sem látva, csak magat, semmit sem érezve, csak a maga csók-ját, semmiben sem bízva, mint a maga rajongásában. De a részegség nem lehet örök.

— Fel kell ébreznünk. Én is felébred-

tem. És ezért nem csókolom meg, nem ölelem magamhoz, hanem azt mondom, hogy vége.

— Vége?

— Maga ezt talán nem is tudta volna kimondani. Talán félt volna attól, hogy megöl vele és úgy gondolta, hogy józanul is a részeglet játszhatja nekem és hogy támolyogva a szerelemtől, tovább is eljövök ide kegyelemsókokért. De én már napok óta látok, kinyitlak a szemeim.

— Mit lát?

— Hogy maga nem az az Emma, akit szerettem. Nem az az Emma, aki benne van az életemben, aki ott van velem, amikor az íróasztalomnál dolgozom, amikor leülök az ebédemhez, amikor járok az utcákon. Nem az az Emma, aki miatt örülök a tavasznak, aki miatt gyűlölöm az esőt, a ködöt, a hideget. Az én Emmámnak sohasem voltak titkos gondolatai és titkos utjai.

— Hát féltékeny?

— Oh, ez nem féltékenység. Ez annál sokkal több. Ez az, amikor elvesztettünk valakit. Maga már nem az enyém.

Péter elhallgatott. Mialatt beszélt, egyszer sem nézett az asszonyra, hanem maga elé meredt a levegőbe, a feje most olyan forró volt, mint egy tüzes vaskályha. A butorok táncoltak vele a szobában, nem is láttott mást, mint a sarokban álló nagy zenélő órá. A szája egészen keserű volt, a torka olyan száraz, hogy már beszélni is alig bírt és az ajka cserepes a láztól. Emma megfogta a kezét és így szólt:

— Péter, én nagyon szeretem magát és mindig is szeretni fogom. Magának igaza van. En már nem vagyok a magáé. Maga az én legjobb barátom a világon. Maga nekem sokkal több, mint szerető és én őszintén megmondom magának, hogy igaza van. Nem tudom, mi van velem. Nem is hiszem, hogy szeretem azt a másikat. Csak érzem, hogy nem bírom a bilincseket. Én nem tudok bezárva lenni. Én most felébredtem egy gyönyörű álomból és azt látom, hogy rab voltam, fogva voltam és erre felrántottam az ablakot, hogy friss levegőt szívjak a tüdőmbe és hogy beáradjon a nap a szobámba.

— Rossz levegő, hideg téli nap, — suttogta alig hallhatóan Péter, Emma nem is hallotta.

— Senkinek nem adhatok annyit, — folytatta az asszony — mint amennyit magának adtam. És többet már magának sem adhatok. Az élet víz tovább, el magától. Vonaton ülök, amely őriítő gyorsasággal száguld velem ismeretlen tájak felé, a mozdony fékezője elromlott, nem is lehet megállítani.

— Téboly.

— Igen. Téboly. De a szerelem is téboly, a mi szerelmünk is téboly volt és az is téboly, amikor egyszerre csak szűk lesz nekünk a világ. Oh, azok a szent, jó asszonyok, akik bírják az életet egy ketrecben és beérik azzal, hogy a ketrec tetszetős legyen. Felcícomázzák, építgetik és ki tudnak égni ebben az egyetlen vágyukban. Ők a boldogok.

— És mi a boldogtalanok.

— Mi, akik repülni akarunk magasan, egészen közel a naphoz, akiknek semmi sem elég az életből és akik ezért el tudunk dobni magunktól mindent.

Most fuldokló zokogás fogta el, egész testében remegett, hirtelen leborult a fiu előtt és megcsókolta a kezét. Péter felkelt, felsemelt a földről az asszonyt, aztán nagyon hosszú hallgatás után így szólt:

— Emma, én most elmegyek. Nagyon, nagyon fáj a szívem és nagyon szeretnék meghalni. Már napok óta szenvedek, mert tudtam mindazt, amit most elmondtál. Tudom, hogy sokáig nem fogok aludni, hogy zokogni fogok, amikor nem látják, hogy a csókját, az illatát még nagyon sokáig érezni fogom, hogy feltörnek majd bennem az emlékek, hogy hallani fogom azokat a legszebb hárfa-hangokat, amelyek elmúlt boldogságomról énekelnek. És én mégis elmegyek. Ha itt maradnék, ha eljátszanám azt a szerepet, amelyre kiszemelt, a kíváncsi, unalmas hőszerelem szerepét, csak elrontanám vele ezeket a legszebb emlékeket. Emma, nekem megszakad a szívem, tönkre megyek miatt, lázas beteg vagyok azért, hogy elvesztettem magat, de én elmegyek. Elmegyek.

Tovább nem bírta mondani, a melléből vad hörgés tört elő és Péter szégyelte ezt a feljajdulást, ezt az utolsó gyöngeszót. Elfordult, eltakarta az arcát és rohant ki az ajtón. Kabátját, kalapját lerántotta a fogasról és mint az eszeveszett ugrált le a lépcsőkö. Mialatt a házmasterre várt, a kapuból még egyszer felnézett a második emeletre. A jól ismert ajtóra, amely szívtelenül sötét volt és az ablakán nem nézett ki senki.

És Péter elindult a Kinizsi-utcából hazafelé.

A mi pókunk

Minap, ahogy ballagok hazafelé, nagy jajveszékeléssel szalad elejtem a lépcsőn Panka leányom. Libeg-lobog az aranyhaja, tele van könnyel a buzavirágzeme, panasszal a pici szája:

— Jaj, apuka, nagy-szégyen érte a házunkat!

— Micsoda, szentem? — tudakolom tőle ijedten. — Tán elfelejtett delet kukorékolni a kakasunk?

— Jaj, nagyobb ez még annál is!

— Tán lehágta a sarkát a bádog huszár a porcellán királykisasszonynak?

— Jaj, édes apukám, ne is találgasd, mert azt ki nem találod. Az mondta ránk a házmester Böske, hogy nekünk még pókunk sincs!

— Ejnye, söprű, meg a kefe! — mordulok el haragosan, — ez már csakugyan nagy csufság. Hamar, hamar, édes anyja, teremts ide nekünk egy pókot! Nem bánjuk mink, ha csupa akkorácska lesz is, mint egy kétféle tört mákszém, csak pók legyen! Olyan áldott lélek ez az anya, hogy a mi kedvünkért tán még a csilagokat is ide hordaná az asztalra játéknak, de pókot nem tudott keríteni sehol sem. Pedig majd sirva fakadt szegény a nagy igyekezetben.

— Édes lelkeim, hol vegyek én nektek pókot? Ha csak a padláson nem alszik valami zugolyban.

Nem aludt az se padláson, se pincében. Kifordítottuk a papirkosarat, fölkatartuk a tulipános ládát: nem volt ott egy fia pók se. Hanem találtam a láda nagy fiókjának a kis fiókjában egy ici-pici skatulyát. Arany a teteje, bársony a bélése: de már ezt az Isten is pókistállónak szánta.

— Nézd-e, — tartom oda a Panka kisírt szeme elé, — ebben tartjuk a pókunkat, ha lesz.

— Nem ér az semmit, — eredt el a könnye megint a drágámnak, — nem lesz már nekünk pókunk ebben az életben!

De már erre magamon is erőt vett a keserűség s alighanem megkérem a jó Isten, hogy változtasson pókká, ha Panka bizakodva föl nem kapaszkodik hozzám:

— Apuka, van pénzed?

— Annyi, mint szőr a békán.

Pankának szinte szikrát szóró örömeben a csilagszeme:

— Ház akkor nincs baj. Kimégy a piacra és megveszed a pókot.

— Hm, — mondom, — nem vagyok ám bizonyos benne, hogy árulnak-e pókot a piacon? Azt se tudom, mázával mérik-e, vagy vékéval?

— Mindegy az, apuka, csak te pók nélkül haza ne gyere.

Isten neki, gondoltam magamban, amit Panka kíván, meg kell azt fogadni. Éppen csak annyi kikötésem volt, hogy mire haza hozom a pókot, le legyen írva a lecke.

— Ugy vedd, mintha már le is volna, — fogadkozott Panka s lekapta a szőgrül a táskáját. Hát ahogy ki akarja nyitni, — uram fia, ereszkedik ám le róla nagy sebesen egy ici-pici pókokcska. Hát biz az egészen beszötte a táskát a kuszvéri vakáció alatt.

— Mi az, drágám? — ugrok oda sebesen.

— Semmi, apuka, csak egy legyecske, — vörösödött el Panka a füle bubjáiig. — Hanem tudod, mit, apukám? Ne menj a piacra, mert már nem kívánok pókot látni. Azt hiszem: rá se tudnék nézni arra a csunya takácsmesterre.

Igy maradt minálunk lakó nélkül a pókistálló. Arany a teteje, bársony a bélése: amelyiktek befelé, jöjjen el hozzánk póknak.

Mindenkinek igaza volt

Az édes apánk világegyetében mindig szükségem ember volt. Azt tartotta, hogy sok beszédnek sok az aija. Hanem ami kicsit mondott, abból sokat lehetett érteni.

Nekünk, mikor nagyobbacska deákok lettünk, csak annyit mondott:

— Gyerekeim, tudjátok, hogy én szegény ember vagyok. Éjszakával keli toldanom a nappalt, hogy hármatotkat járathassalak az iskolába. A tanulásra én nem erőltetek benneteket, mert nekem egyéb dolgom van. Minden jóra való ember magától is tudja a kötelességét.

Hát hiszen nem is lehetett miránk panasz egyikünkre se. Éppen csak egyszer esett meg velünk, hogy megfélekedtünk az édes apánk szaváról. Annak is az volt az oka, hogy a pajtásaink nagyon zsi bongtak odakint az ablak alatt.

Benes Palkó még meg is zörgette a rácsos ablakot:

— Gyertek ki, fiuk, nézzétek meg a Mátyás-madaram!

A Gyurka tolla erre egyszerre keresztbe tette a lábát. Lackó meg úgy megnyomta a ceruzáját, hogy egyszerre kitört a hegye. Az én körzöm meg elkezdett nyikorogni a rajzpapíron:

— Jobb odaki, jobb odaki!

Legelőször Gyurka somfordált ki. A tornácig ki is jutott szerencsésen, de édes apánk éppen ott dolgozgatott.

— Hova, hova, Gyurka? — kérdezte tőle.

— Nagy a meleg a szobában, — kapott a fejéhez Gyurka, — szinte szédelgek bele. Azt hiszem, édes apám, jót tesz neki a friss levegő.

— Igazad vad, lelkem gyermekem, — bölintott édes apánk.

De már akkor Palkó is ott ágaskodott az ajtóban nagydideregve.

— Hát neked mi a bajod, hékám?

— Hideg van a szobában, édes apám. Egész megdermedt a kezem a ceruzán. Gondoltam, hogy főmelegszen egy kicsit ezen a jó meleg napon.

— Igazad van, gyerek, — mosolyodott el édes apánk.

No, nekem se kellett egyéb. Ugy tettem, mint aki nagyon meg van zavarodva.

— Édes apám!

— Tessék!

— Hogy lehet az, hogy Gyurkának is igaza van, meg Palkónak is?

— Az ám, — integetett édes apám egy kicsit elkomolyodva, — neked is igazad van, édes fiam. Nézzük no, meleg-e az a szoba, vagy hideg?

De mire ő kitanulta az igazságot a szobában, akkorra már én is a Mátyást tanítottam az uccán deák-szóra. Meg is tanítottuk, mire bealkonyodott, úgy, hogy okosabb volt nálunk, mert elrepült.

Esti harangszó vetett haza bennünket. Lábujjhegyen sompolyogtunk be a szobánkba: hát már akkor ott ült az édes apánk a nagy karosszékekben. Az nem lett volna baj, csak-hogy a légyecsapó is a kezében volt. Pedig aranyért se lehetett volna legyet kapni az egész házban.

Először Gyurkán próbálta ki, azután meg Palkót simogatta végig. Mikor én rám került a sor, akkor azt mondta édes apánk:

— Ohó, igazságos Mátyás, neked a nyelből juttatok!

Juttatott is, az Isten áldja meg a kezét s utóljára mégis csak elmosolyogta magát:

— Látjátok, nekem is igazam van. Most már mindenkinek igaza volt.

Potyó dádé

Arról volt híres Potyó dádé, fekete képű öreg cigány Szeghalom falujában, hogy furfangos, ügyes cselekedetein kellett reggeltől-estéig kacagni, ha egyik-másik kitudódott. Arra pedig valósággal büszke volt, hogy az ő eszén még a bíró se jár túl, ő meg tudja még a fiskális eszén is.

— Bizony, fiskális ur, én kifigurázom magát is, ha akarom.

— Nono, Potyó dádé, nem megy az olyan könnyen.

— Hát fogadjunk, ná!

— Nem bánom. Kiviszlek rögtön a tanyámra, ott megebédelünk s ebéd után elviszlek vadászni. Ha ezalatt az idő alatt kifigurázol: olyan jutalmat kapsz, amit magad kívánsz.

— Tanut rá, tekintetes fiskális ur!

— Tanu rá az írődeákom. Hallotta, diák uram, hogy mit mondtam Potyó cigánynak?

— Hallottam, ügyvéd ur!

A fiskális erre nagyot kiáltott:

— Jancsi, fogj be a kis könnyű koscsimba, megyünk rögtön a tanyára, vadászni. Készüljön maga is, diák uram.

— Parancsára, fiskális ur!

— Én már készen vagyok! — kuncogta Potyó dádé.

Kint a tanyán az öreg béresné hamar süttött, főzött az uraknak, hogy délután nagyobb kedvvel induljanak a vadászatra.

A fiskális ur megszólalt:

— Dádé, kinevezlek inasomnak ma délre; te hordod át az ételt az öreg béresné felé.

— Jól van, tekintetes uram.

Vitte is fürgén a levest Potyó cigány a nagy táliban. Csigaleves volt. Csavarta pompás jó szaga a cigány orrát.

— Hát én mikor esek, fiskális uram?

— Haj, barátom, elébb az urak esznek, az inas csak akkor ülhet ebédhez, ha mi már jól laktunk.

— Akkor inkább lemondok az inaskodásról.

— Engem nem csupsz be, dádé, ha vállaltad: állnod is kell végig.

A cigány busabban ballagott a paradicsommártással körített tyukhusért. Nagyon gyötörte az éhség. A fiskális és az írődiák jót nevetett magában a savanyu ábrázatu dádén.

— No, most megjárta, dádé! — gondolták magukban az urak.

Az öreg béresné most ropogósra sült egész vadlibát tett tátra s azt kellett a cigánynak a fiskális urak asztalára bevinni. A pompás sült liba-szag megbódította a cigányt. Gyorsan kitépte az egyik combot s hamarosan be is kapta. Csak aztán vitte be a tálat az uraknak.

A fiskális hamar észrevette, hogy egyik combja oda a libának.

Rákiáltott a dádéra:

— Te cigány, hova tetted a liba másik combját?

— Ejnye, fiskális uram! Már hogy én hová tettem a másik csombot? Hát nem tudja azt se a tekintetes ur, hogy a vadlibának egy lába van?

— Engem akarsz bolonddá tartani, dádé?

— Hát majd délután, ha vadászunk, megmutatom, hogy a vadlibának csak egy lába van. Addig várjon a tekintetes ur.

A tó partján az esti szürkületben csakugyan sok vadliba áldogált félábon, a másik lábát felhuzta.

Szóltott a cigány:

— No, lássa az ur, hogy egy lába van a vadlibának!

— De ide nézz csak, more! — s azzal ráított a libákra a fiskális, de vigyázott, hogy ne találjon el egyet se csak azt akarta, hogy a dörrenésre felrepüljenek.

Hirtelen kinyújtotta a lábát a sok vadliba s feirepült.

— No, látod, dádé, hogy két lába van a vadlibának?

— Jól van, jól. De akkor mért nem lőtt rá az ur a sült libára is, akkor az is kinyújtotta volna a másik lábát is.

Erre nem tudott mit felelni sem a fiskális, sem az írődiák. Ellamerték, hogy kifigurázta őket a cigány. Potyó pedig megszólalt:

Az legyen a jutalmam, tekintetes ur, hogy minden sült libának az egyik csomját hozza el az inas hozzászám a rajkómnak.

— Megkapod, dádé!

Lázadó szív

A „Brassói Lapok” eredeti regénye. (30)
Írta: SZEDERKÉNYI ANNA.

— Öreg asszony volt már Kis Gábor Laciné, a legöregebb az egész faluban, amikor egy pénteki napon haladni kezdett. Szalajtották papért, harangoztak, olvasót pörgettek és lesték, hogy mikor szusszan ki elkeresedett bogyéből sovány lelke. Lesték egy nap, két nap, három nap, álló huszonkét napig. De ő csak nem birt meghalni. Nem, pedig félig már a másvilágon viaskodott ész nélkül. Hadonászott gémberedett, csontváz ujjával, kiabált, szüntelen harcolt: „Nem szurlak, nem szurlak, édet vérem, nem téged, nem téged...” És visított türelhetlenül. A falu suttogni kezdett. Hamuba hullt történeteket emlegettek. Jött a pap, szentelt vízzel szórta be a küszöböt, kilincset, az ágy négy lábát a Gonosz ellen, ez sem használt: Kis Gábor Laciné nem birt meghalni. Nem birt pedig minden csonthja epekedett már a sirnyugalmas békéje után... Akkor egy éjtelen, hirtelen váratlan föleszmélta beteg: „Papot, hamar a papot, bírót, esküdttet...” A javasasszonyok futottak szerzetesjével árkon-bokron keresztül, összekiabáltak papot, bírót, esküdttet. De jött utánuk a fél falu. Lábhegyen seregették be a szobába. Megálltak a küszöbön belül, csak úgy félig ültözöttek, borzasan, nagykendősen. Hang nem hallatszott más, csak a haldokló rekedt, ziháló suttogása. Felültették az ágyon, megtárogatták párnákkal, mert úgy kívánta. A szeme lehunyva, az arca sárgább a viasznál, a szája fogatlan, fekete üreg. „Nagy bűnös vagyok én, rettentő gonoszság terheli a lelkemet, azért nem bírok meghalni!” — így kezdte.

A lámpa vörösen pislákol a feje fölött, a falon ide-oda tántorgott az árnyéka, mert valami láthatatlan kéz kimbálta a rozsdás dróton lógó lámpát.

„Nekem kilenc gyermekem volt, — da-dogta rémesen a haldokló, — ezt mindenki hallhatta. De egyet sem birtam fölnevelni. Egyetlen egyet se. Nem érthették meg az egy esztendő, meghalt mind, egytől-egyik, mielőtt benőhetett volna a fejelága... Nem nőhetett be egynek se a fejelága...”

Mikor ideért, a jelenlevő asszonyokon valami irtózatossá sejtés szaladt keresztül, összeborzongtak és halkán sikoltottak. A haldokló azonban nem figyelt senkire, semmire, ő a láthatatlan bírónak mondta már akkor vallomását.

„Nem nőhetett be a fejelága sem a fiucskáknak, sem a lányocskáknak. Őt leány volt, négy pedig fiu. Mint a vaj, lágy volt a fejük teteje. Lúktetett az ember ujjá alatt. Lúktetett melegen, puhán, mint a galambfiók szíve. Még csak nem is nyiszorgott, mikor a gombostűt beleszurta finom hajcskája között. Csak nyoszörögtek és olyan rettenetesen furcsán néztek, olyan rettenetes furcsán. Másnap is egy tűt... nem sokáig birta egyik sem. Hamar belehalt. Az orvos azt mondta nyavalyatörés. Jaj... jaj... én fekete kendőt kötöttem, megsíratam mind-egyiket... Eltemettem sorba, egymás mellé mind a kilencet... Most itt táncolnak körülöttem és azt kiáltozzák, hogy huzzam ki a fejükből a tüket, mert nagyon szurnak a tük, nem pihenhetnek miatta. No aztán kimentek a népek a temetőbe, felásták a kilenc apró sirt és megtalálták a kilenc csöpp koponyában a gombostűket. Mikor az utolsót kihúzták, akkor hátra esett az ágyon Kis Gábor Laciné... Így halt meg...”

Lázadószív elhallgatott egy kicsit, közelebb húzta magához Elevenéletet és tétova mozdulattal simította el hajcskáját a fejelágán.

— Hosszu volt ez a történet, — sóhajtott, — de ilyen hosszú és ilyen irtózatoss, ez az én esetem is. Az én szívem kilenc boldogságot így szurkáltak halálra, napról napra, gombostűszurásokkal, mint azt a kilenc ártatlan kisdéd. Csapán csak az volt a bűnöm, hogy szerettem... Szerettem az életet, a boldog szép nevetést, a csókot, az ölelést, az embert, a füveket, fákat, az egész mindenséget: szerettem. Az életet szerettem és mert szerettem, csak adtam az életet, nagyranőveltem magamban és életbe idéztem a életet. Teleszórtam a földet élettel... Elzúltam a világ minden tájékára megszállhatatlan sokaságban... És akkor csak nekem jöttek, megrohantak, belémgázoltak, le-tépték mellemről a kisdédet, elkezdtek üldözni, szurni-vágni, halomra öldölni... Még ez sem volt elég. Halálra ítélték engem is, mert föllázadtam a szörnyűségek ellen. Én az üldözött, megfélelt szeretet vagyok... A Lázadószív...

... És kisérte tovább Füzes Tamás a Lázadószívet a hegyen át.

(Folyt. köv.)

KÜL KEREKKEDELEM

EXPORT-IMPORT

Románia

A román *fakivitel* hanyatlása megdöbbentő; annál szomorúbb ez, mert egy erdélyi faárugyáros, aki beutazta Bulgáriát, Török- és Görögországot, Egyiptomot és Palesztinát, arról számol be, hogy ezekben az országokban élénk érdeklődés nyilvánul meg a romániai faárú iránt; különösen a parkettátut keresik.

A bukaresti pénzügyminisztérium adatai szerint az év február havának kiviteli adatai tonnákban a következők:

Ország neve:	Termények és termékek	Petroleum	Fa	Állat	Egyéb	Összesen
	Tonna	Tonna	Tonna	Tonna	Tonna	Tonna
Amerika	—	1	—	—	—	1
Anglia	9.964	1.950	11	—	—	11.925
Ausztria	3.081	459	52	1.015	430	5.037
Bulgária	—	884	171	—	4.968	6.023
Belgium	5.554	—	8	—	—	5.562
Cseh-Szlovákia	7.114	—	604	3.414	847	11.479
Dánia	—	—	5	—	—	5
Egyiptom	—	3.273	1.945	—	—	5.218
Franciaország	783	2.031	10	—	101	2.925
Görögország	984	2.854	16	—	136	3.490
Gibraltár	8.199	—	530	—	85	4.414
Németország	1.458	1.411	52	—	46	2.967
Olaszország	847	968	540	—	113	2.468
Jugoszlávia	15	1.120	3.612	—	—	4.747
Hollandia	10.187	—	—	—	1	20.188
Lengyelország	4.188	—	193	556	182	5.119
Törökország	2.122	1.503	231	8	8	3.672
Magyarország	4.812	1.791	96.455	90	24	103.172
Más országok	57	76	9	—	1	143
Mennyiség tonnában	54.965	17.821	104.444	5.083	6.442	188.765
Érték 1000 lejben:	247.809	107.482	79.204	72.878	21.994	597.817

Lengyelország

A vámhatóságok hat napról három napra szállították le azt a határidőt, amelyen belül az elvármolt, de ki nem váltott árukat minden külön értesítés nélkül elárveztet-

Olaszország

A lipcei tavaszi vásáron megalakult az olaszoknak egy olyan egyesülete, amely azt tűzte ki céljául, hogy a lipcei vásárokon teljesen külön olasz osztályokat állítson fel és az olasz ipar képviselőit ott biztosítsa. Az egyesületet az olasz kormány messze-menő anyagi támogatásban részesíti és képviselőit is kinevezte az egyesületbe.

Magyarország

A már régóta tárgyalt magyar vám-tarifa tervezetét most terjesztették az országgyűlés elé.

Bethlen István gróf miniszterelnök a nemzetgyűlés legutóbbi ülésén nyújtotta be az *öndílt vámtarifáról* szóló törvényjavaslatot, amely a május 14-én összeülő nemzetgyűlés elé kerül. A törvényjavaslat tizenhárom szakaszból áll, a részletes vámtarifa azonban 140 nyomtatott oldalra terjed és csoportokba felosztva tartalmazza az egyes behozatali vámtételeket aranykoronákban. A törvényjavaslat szerint vámentes az állami monopólium tárgyainak kivételével minden áru, amely után 10 aranyfillérnél kisebb vámtartozás keletkezik. A javaslat megokolása hangsúlyozza, hogy az 50 millió osztrák-magyar monarchia vámpolitikáját a mai viszonyok között a magyar termelési és kereskedelem politikai téren nem lehet alkalmazni. A javaslat melléklete a Vámtarifa című kötet, amely 37 osztályba osztva tartalmazza az egyes vámtételeket. A két legfontosabb állatcsoportnál, a szarvasmarhánál és a sertésnél, a javaslat tételei körülbelül 50 százalékkal haladják meg az egykori egységes vámtérleten tennálott autonóm vámtételeket. Ez az állattenyésztés vámvédelme érdekében volt szükséges.

A június elején lezajló *budapesti vásárt* az eddigi jelek szerint rendkívül sokan keresik fel. Csak jugoszláviából 6000 vásárlóigazolást igazolványt kérték eddig; Cseh-Szlovákiából és Romániából is tömegesen jelentkeztek az érdeklődők. Bulgáriából 300 tagu kereskedő társaság érkezik Budapestre.

Németország

A versaillesi szerződésnek 1925 január 10-én járnak le azok a rendelkezései, amelyek Németországot megakadályozták abban, hogy kereskedelmi szerződéseit saját érdekében azelőtt tartásával köthesse és szabályozhassa; eddig az időpontig ugyanis

köteles minden volt ellenséges államnak biztosítani a legtöbb kedvezmény előnyét, sőt azokat még ezenfelül külön előnyökben is kell részesítenie. Természetes, hogy Németország legszélesebb közgazdasági körei foglalkoznak ma a jövő német kereskedelem-politika megalapozásának kérdéseivel.

A kereskedelmi szerződések eszközei a vámtételek, amelyeket az „autonom” névvel ellátott tipikus színvonalról az egyes államokkal kötött szerződésekben elért előnyökhöz képest mérsékelnek alacsonyabbra; így alakulnak ki a „szerződéses” vámtételek, amelyek esetleg minden egyes állammal szemben mások lehetnek.

Az új német vámpolitikának tehát a meglevő vámrendszerből kell kiindulnia és ez az 1902 évi vámtarifában van meg. Elképzelhető, hogy ez a vámtarifa ma már milyen távol áll a valóságos viszonyoktól, amikor már a háború kitörése előtt is folytak a vámtarifa módosítására irányuló tárgyalások, de a háború azok befejezését lehetetlenné tette. — Ma pedig a békebeli-nél csak valamivel magasabb értékű új arany márkában az iparcikkarak a békebelinél sokkal magasabb színvonalon mozognak, a régi vámok tehát az új árszínvonalhoz képest védelmi hatásukat csak csökkentett mértékben fejthetik ki. Ha pedig már az autonóm tételek is alacsonyak, akkor a szerződéses tárgyalások során a német tárgyaló félnek nem áll rendelkezésére elegendő lehetőség megfelelő előnyök biztosítására, mert nem tud komoly engedményeket nyújtani.

Az aranyárak megteremtése legalább szilárd alapot nyújt a most kezdődő vámtarifális tárgyalásokra, mert a német márká elértéktelenedése idején a német áru mindig a valóságos értékénél alacsonyabb áron került forgalomba. — A tárgyalások Erdélyt is érintik és így azokat állandó figyelemmel fogjuk kísérni.

A BÉLYEGGYÜJTŐ

Bélyeggyűjtődságok

A t. bélyeggyűjtő olvasóinkat arra kérjük, hogy a tudomásukra jutó újonnan megjelent bélyeg-ge adatait — közlés végett — rovatvezetőnkkel szívesen közöljék szíveskedjének.

Románia. A kék színű 2 lejes postabélyeg átlátszó piros színben is megjelent. Külföldi szaklapok már jelentették is ezt. Hivatalos helyen azonban mit sem tudnak erről a színváltoztatásról és egyelőre még a tarifa-emelésről sem. Magán-értesülés szerint az egyes postahivataloknak kiadott 3 és 6 lejes magas értékű postabélyegeket visszajárják. Ezeknek a példányszáma elég kicsinynek látszik a nagyon helyes, ha még idejekorán minden gyűjtő beszerezze magának ezen igen jó bélyegeknek ígérkező értékeit, valamint a többi bélyegeket is.

Magyarország. Budapesti értesítés szerint, folyó évi február hó 1-ével a következő bélyegeket vonták ki a forgalomból: az összes aratós és parlamentes értékeket 100 koronáig, a Szűz Máriás sorozat 50, 100, 200, 500 koronás, továbbá a „Hivatalos” sorozat 10-25 és 1.000 koronás értékeit. Eddig és újonnan megjelent értékek: Szűz Máriás sorozat 1000 kor. sötétzöld-csokoládésbarna, 2000 kor. kékeszöld-lila, 3000 kor. barna-ibolya, 5000 kor. sötétzöld-olajzöld, mely két utóbbit eddig hármas lyukgátlással ismeretlen. **Portós** provizóriumok: „Aratós” rajzu levélbélyeg, piros „Portó” és új értékszáma felnyomással: 10 kor., 20 kor., 40 kor., a zöld 2 1/2 kor., 100 kor., 200 kor., 300 kor. az ibolya 4 1/2 kor., továbbá 500 kor., 1000 kor., 2000 kor. a kékeszöld 2 kor. és 5000 kor. a barna 5 koronás bélyegen. Hivatalos bélyegek új értékei: 100 kor. piros, 150 kor. olajzöld, 300 kor. husszin, 350 kor. ibolya, 3000 kor. ibolyakék alaprappal, 5000 kor. kék, alaprappal. — Felnyomással hivatalos bélyeg: 150 kor. a karmánszinti 100 filléres, 2000 kor. a kék 250 filléres és csak „korona” a palakék 350 filléresen. — **Új szecserók.** Jótékony-sági sorozat 3 értékkel a Szűz Máriás bélyegek nagyságában, tetezetős réznyomatban különféle jeleketek ábrázolva: 300 kor. sötétkék, meztelen gyermek jobbkézén madarat tartva, baljában buzakalással, 500 kor. barna, anyacecsemőjét bölcsőben ringatva és 1000 kor. acélkék, Csamagyar hadidíszben, fiát ifjúléstetire tanítva. Mind a három érték hát-

lapján következő felírással: „A 100%-os felár közjótékony-sági célokra fordítatik.” A 300 kor. bélyeg rajzát Biczó András, az 500 kor. Kovács Erzsébet és az 1000 kor. Helbing Ferenc készítették. A „Donaupost” jelentése szerint 52 művészt hívtak meg a díjversenyre. A zsűri tagjait ezúttal az összes fővárosi művészeti intézmények, a kultuszminisztérium, a posta, az államnyomda és a bélyeggyűjtők képviselőiből állították össze. A 15 művész által benyújtott 49 bélyegtervezetet múlt évi szeptember 1-én vizsgálták felül a közlők a fenti három fogadták el. Nagy tetszéssel fogadták ezeken kívül még Biczó András: „Toldi agyonsújtja” az egyik farkassal a másikat”, Egri Zoltán „fiatal házaspár” és Kovács Erzsébet „csirkész” tervezetét, melyek azonban nem bizonyultak jóknak „bélyeg előállításra. A bélyeggyűjtőket Hampel Antal nyug. államtitkár ur képviselte, mint a magyar bélyeggyűjtőegylet szövetkezetének megbízottja. Ezen esemény nem becsülhető elég nagyra s most már remélhetjük az újonnan megjelent magyar bélyegeket

Az aranyárak
Michel Europa
katalogus
1924-1925-re
már kapható!
Ára franko 200 Lei.

Nachtragok havonként szállíthatók darabonként 15 lei. — Fogazatmérés 8 lei. — Csipesz 40 lei. Vízjelkereső 3c és 80 lei. — Egyoldalú ragasztó 12-18 lei, kétoldalú 25-30 lei. — Cser-füzetek 6 és 15 lei. Utánvételezésnél 6 lei pótdíj.
Bel- és külföldi bélyegeken állandó nagy választék! — Hiányjegyzékre (Mancollistára) árakat közlök és kívánatra szállítok. Katalogusok, albumok, albumnachtragok megrendelhetők. Közép és előrehaladott gyűjtőknek letér vagy referencia ellenében választékok is kélldök. — Szerencseborítékok 2 lejtől 100 leig kaphatók. Bizományosok magas jutaleket kapnak. Gyűjtőteményeket veszek. — Csak 2 lei választék-ig csatolása ellenében válaszolok.

KEMÉNY A. bélyegkereskedő
ORADEA-MARE, STR. VLAHUTA 50.

minden tekintetben való elsőrendű művészi kivitelét. A fenti igen finom réznyomású jótékony-sági bélyeg-gek a legelső 1871/72-i kiadás után a legszébbek. A posta — mint azt a bélyegek hátlapján levő felírással is bizonyítja — a névértéken felül 100 %-al árulja ezeket a bélyegeket. Tehát például a 300 koronás érték tulajdonképpen névértéke 600 korona. Mint további újdonság egy új „légi posta” sorozat jelent meg teljesen új rajzban és a parlamentes bélyegek nagyságában. A rajz izléses keretben egy repülő embert (icarus) ábrázol: 100 kor. sötétbarna-piros, 500 kor. sötétzöld-világoszöld, 1000 kor. világosbarna-sötétbarna és 2000 kor. sötétkék-világoskék színben. E két utóbbit sorozatnak, de különösen az utóbbinak nagy keresettsége miatt igen szép jövőjük lesz s beszerzésüket ajánlom.

Kisegítő segélybélyeg. A 25 bania segélybélyeg sok helyen nem lehet beszerezni, mert a postahivatalok sincsenek mindentűt ellátva ilyen bélyegekkel; egyes magánfelek úgy segítenek magukon, hogy a tíz egybefüggően leszállított 10 banis bélyegsorban minden harmadik bélyegét átűs irányban két részre vágják; így a tíz darab 10 banis bélyegből négy darab 25 banis segélybélyeg lesz. Kérdés azonban, hogy a posta mit szól ehhez az ötletes újításhoz.

A Philatelia tizedik évfolyama. Az Örvös János szerkesztésében *Philatelia* címen havonta megjelenő szaklap tizedik évfolyamába lépett. Ez a lap egész munkássága alatt mindig a komoly tudományos szempontokat kereste, így legújában az okkupációs bélyegek kérdéseit tartja állandóan napirenden a legkitűnőbb szakértőket és gyűjtőket vonva be ebbe a mindenkit érdeköl ügybe. Előfizetéseket Marthy Pál tanár fogad el, Marosvásárhely (Tárgul-Mureş), Klastrom-ucca 15.

SZERKESZTŐI ÜZENET

Több érdeklődő kérdésére közöljük, hogy „A bélyeggyűjtő alapszabályai” című cikke sorozatunk Jászai Emánuel Jánosnak Budapestben, a „Zászlók” diákkönyvtára 27-29 számában 1921-ben „A magyar bélyeg” címmel megjelent igen ügyes munkájából való, helyi-közzel rovatvezetőnk tapasztalataival és megjegyzéseivel kiegészítve.

Rovatvezető: kökösi Jakóts Géza, Nagyszeben.

„Rador” No. 481
Dr. ÜRMÉNYI
Import-Export de marci postale.
Timisoara.

Románia legnagyobb BÉLYEGKERESKEDÉSE!
Bélyegválasztékok előrehaladott gyűjtőknek rendelkezésre állnak. — Könyvkereskedők és tőzsdések részére bizományi lerakatot ad.
Vess gyűjtőteményeket!
A forgalomból gyűjtött román bélyeg csereért 30 lejt fizet. Kiadásában jelenik meg az egyetlen romániai bélyeg-újság: „DER BANATER PHILATELIST” sok eseményekkel, Mutatványsszám ingyen. Előfizetés 1924-re 50 Lei.

ROMÁNIA EGYEDÜLI SZAK-SZERÜEN BERENDEZETT
!!!! BÉLYEGKERESKEDÉSE !!!!!
FISCHER SÁNDOR
ARAD, STRADA EP. RADU (MAGYAR-
UCCA) 17 SZÁM. III. POSTAFIÓK 79.

BÉLYEG-GYŰJTŐMÉNYET
el ne adja addig, amíg
nem minden vétel-
kötelezettség nélkül
meg nem mutatja. Ve-
szek mindenféle
bélyeggyűjtőtemé-
nyeket, nagyobb
gyűjtőtemények eladása
esetén odautazom. —
Komoly gyűjtőknek
kellő referencia ellené-
ben izléses kivitelben,
olcsó árakon választé-
kot küldök. A tőlem
vásárolt bélyegeket
mindenkor szavatossá-
got vállalok. — Románia
területén az ország
minden részében több
mint nyolcvan lerakat.

AZ AUTÓ

A svájci alpesi verseny

A svájci automobilklub most hozta nyilvánosságra a szeptember 7-én rendezendő alpesi verseny feltételeit. — A versenyt tizenkét szakaszban futják és szeptember 12-én fejezik be. — A verseny beosztása ez: első nap: Genf—Chaux de Fonds, 243 kilométer, amely két külön szakaszból áll. Ezen a napon lesz a gyorsasági vizsgálat az Eaux Mortes-i lapályon. Második nap: Luzernig három szakaszban 262 km. Hegyi verseny Dornach Gumpen mellett. Harmadik nap: Lausanneig két szakaszban, 294 km. Gyorsasági vizsgálat az urner-bodeni síkságon. Negyedik nap: Lugano-Brieg között 145 kilométeren. Ugyanezen nap folyik le a nyolcadik szakasz számított Brieg-Simplon közötti hegyi versenyt. Ötödik nap: Zweisimmenig 274 km. két szakaszban. Hatodik nap: vissza Genf-be 177,5 km., két szakaszban és ugyanezen nap a gyorsasági verseny Genf mellett. — A versenyben nem indulhatnak professzionista versenyzők, akik már részt vettek egy „nagy díjon”. — A versenyre elfogadnak minden olyan kocsit, amely a kereskedelembe tura-kocsiként szerepel. A kompresszor motorok a versenyből ki vannak zárva. Jegyzési díj kocsinként 400 svájci frank. Jegyzési határidő június 8. A díj megállapításánál nem veszik figyelembe a kocsik kategóriabeosztását. — Ezen a versenyen adják ki a svájci alpesi versenyek vándordíját és a nagydíjat is.

Hölgyverseny Bécs és Semmering között

Az elmúlt vasárnap megbízhatósági versenyt rendeztek hölgyek számára az osztrákok Bécs és Semmering között. A verseny feltételei igen enyhék voltak, mert a száz kilométeres útvonalra négy óra menetidőt kellett betartani és a verseny szabályai között ott volt az is, hogy a menetidőnél nagyobb gyorsaságot nem vesznek te-

kintetbe a pontozásnál, ellenben bizonyos határon felül a versenyző büntetőpontot kap. Ennek a szigorúságnak első sorban az volt az oka, hogy az előzetesen a Práterben 1.3 kilométeres távon rendezett hölgyverseny résztvevői között nagyon sok egészen kezdő hölgy-vezető is részt vett. Így joggal lehetett attól tartani, hogy ezen a versenyen is a tapasztalatlan versenyzők lesznek többségben, ami azt nagyon veszedelemessé teheti, ha a versenyfeltételek előre nem számolnak ezzel a körülménnyel.

A mostani hölgyverseny alkalmából, amelyet kizárólag csak az ő számukra rendeztek, az egyik bécsi sportlap feleleveníti azoknak a régebbi női versenyzőknek a nevét, akik a férfiversenyekben és azok közül is nem egyszer a legnehezebbekben szerezték a férfiversenyzőkkel teljesen egyenlő értékű diadalokat.

Madame du Gast már 1901-ben helyezve vezetett a Páris—Berlin között rendezett távolsági versenyen. Eisemann Gertrud asszony egész sorát nyerte meg a versenyeknek és 1906-ban a biztonsági versenyben is első lett. Opel Emmi asszony több értékes díj mellett megnyerte a nyugat-német turaversenyt, amelyet első helyen végzett. D. Avanzó bárónő a Targa Florin sem félt résztvenni és versenyzett a Coppa della Alpiért is. A régi alpesi versenyeknek állandó résztvevője volt Stamati-Morarin asszony, aki, ő volt az annyira népszerű „kis-asszony, akinek nincs söfförje.” Hauswaldné pedig száz lóerős Benz géppel úgy bánt, mint valami játékszerrel.

Kétségtelen, hogy a hölgyek ugyanannyi jogosultsággal vesznek részt a versenyeken, mint a férfiak, ha egyszer már gépjárműt tökéletes biztonsággal kezelik. A mostani osztrák versenyt próbaként rendezik és ezt valószínűleg sokkal nehezebb feladatokat tartalmazó újabb versenyek fogják követni.

Megszűnnek az angol auto-védővámok.

Anglia 1915-ben néhány iparcikkre 33%-os védővámot vezetett be s ezek között ott volt az autó is. Az angol autoipar azóta igen nagyot fejlődött és az angol gyárosok felfogása szerint tisztán a védővámoknak köszönhető, hogy az autógyártás azt a csodálatosan magas fokot tudta elérni, amelyet épen a múlt számunkban ismertettünk.

Ezek a vámok azonban ez év május 1-én lejártak és az érdekeltségnek nem sikerült elérni azt, hogy a munkáskormány e védővámokat meghosszabbítsa. — Ha tehát a védővámok fenntartása kérdésében e hó 16-án meginduló parlamenti tárgyalás a vámok eltörlésével végződik, az angol

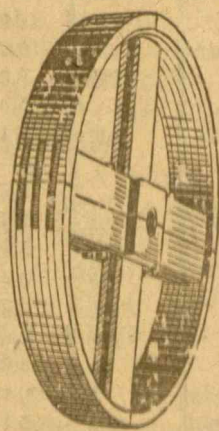
autógyártás szembe találja magát a kontinens fejlett iparával s különösen német részről annál erősebb versenyre kell számítania, mert a németek a jövő év elején viszályterik teljes kereskedelempolitikai szabadságukat, amit a békeszerződés vett el tőlük. A legerősebb versenytárs azonban az angol piacon is feltétlenül Amerika lesz, mert Amerikában egyre jobban alkalmazkodnak az európai magasabb igényekhez és ma már nincs olyan európai kocsi, amelyhez hasonló odaát ha lehet még tökéletesebben ne állítanának elő.

A változásnak természetesen az angol fogyasztó hasznát látná, mert Angliában az autók ára egyszerre körülbelül 25%-kal lesz olcsóbb.

SCHIEL TESTVÉREK

BRASSÓ

GÉPGYÁR R.T. VÁROSI LERAKATA.

Christel-féle faszikkerék eladási központja. — Bőrhajtósíjak — Svájci malomselyem — Szegedi fölvoñóheveder — Malomkő-élesítő szerzőszámok — Technikai és autótéchnikai cikkek. -O-O-O-O-

Az autoforgalom az olimpiász ideje alatt

Párisban arra számítanak, hogy az olimpiai versenyek időpontjában Páris kapuin óránként 6000 auto fog ki és beözönlöni és érthető, ha ennek a forgalomnak lebonyolítása már most foglalkoztatja a hatóságokat. Erre a célra különböző könnyítéseket is léptettek életbe, amelyek közül a legelső az, hogy a versenyekre járó autók külön igazolványt kapnak, amelynek alapján a kapukat a benzintartó megvizsgálása nélkül is átléphetik. Ma ugyanis a benzinadó miatt minden egyes kocsinak alá kell vetnie magát a Páris kapuin való kilépésnél egy ilyen vizsgálatnak.

Az auto, meg a száj és körömfájás.

Állítólag az Egyesült Államokban történt, hogy Arizonában, ebben a híres állattenyésztő és még híresebb verekedő államban száj és körömfájás ütött ki, határzárlatot rendeltek el mindennemű járműre, a határon belül találhatókra pedig vesztézzárát és fertőtlenítést. A tulajdonos határőrök az autokra nézve kereken kijelentették, hogy azok is a rendelet hatálya alá esnek, aminek az lett a következménye, hogy rövidesen 1600 auto gyűlt össze a határon, az Arizonán keresztül a Csendes Óceán partvidék felé vezető országúton. A rengeteg autótábor már majdnem fellázadt, s azzal fenyegetőzött, hogy erőszakkal tör be az országba, amire az arizonaiak katonasággal válaszoltak. Egyes autótulajdonosok megkérdezték, hogy nem elégedne-e meg a hatóság azzal, ha motorukat és kocsijukat beoltatná száj és körömfájás ellen, és végül

is a megoldás majdnem ebben az értelemben következett be, mert az állam kormányzója hosszas huzavona után megengedte, hogy az autokat átengedjék a határon, ha az utasok és a gépek egészségi állapotának kifogástalan voltát orvosok igazolják.

Mezőgazdasági rovatvezetőnk azonban arról biztosít bennünket, hogy a fertőzés terjesztésére az auto abroncs nagyon alkalmas és így azok fertőtlenítése minden járványos helyen csakugyan szükséges.

Betonkeverő gépek,

valamint az összes cementipari gépek, u. m. cementtetőcserepek, betontéglák, üreges betonblokkok, cementterazso, granitoid, járdalapok gyártására kézi és erőhajtásra berendezve, formák, betonosövek, kutgyűrűk, léposó és egyéb építési anyagok gyártására. Teljes asbestocementpalagári berendezések, I-a cementfestékek stb. raktárol azonnal szállíthatók.

„MODERNA”

Építőipari gépek és Radiátor r. t. Brassó, Kis-utca 12.

Árlapok, költségvetések

díjmentesen! Mielőtt cementipari gépeket vásárol, kérjük raktárunk megtekintését!

Telefon szám 578.

S. R. A. și

LEONIDA & Co. Unite

Fiókja Brassó

Automobil alkatrészek

Michelin, Cablé és Continental autópneumatikák, Continental Bergougnan autókamion tömör gummik. Golyós csapágyak S. K. F. és P. W. K. védjegyek. minden méretben, automobilonak és ipari célokra.

A ROBERT BOSCH Stuttgarti

cég romániai vezérképviselője, magasokban, gyertyákban és dinamókban stb.

A Targa és a Coppa Florio

A két szicíliai automobilverseny, amelyen valamennyi autos-nemzet részt vett és amely az európai versenyek között ma a legnagyobb jelentőségű, váratlanul a német ipar fölényes győzelmével végződött, mert mindkét versenyt a Mercedes gyár gépe nyerte meg Wernerrel a kormány mellett. A IV. osztályban is a Mercedes kocsik nyertek és az Aga gyár két kocsija is a két első helyet foglalta el a saját kategóriájában.

A Targa Florio győztesének sorrendje ez volt: 1. Werner (Mercedes) 6 óra 32 perc 35 másodperc, 2. Masetti (Alfa-Romeo) 6:41:02, 3. Ascari (Alfa-Romeo) 6:41:53, 4. Bordino (Fiat) 6:46:32, 5. Campari (Alfa Romeo) 6:46:45, 6. Boillot (Peugeot) 6:46:50, 7. Dubonnet (Hispano Suiza), 8. Rützel (Steyr), 9. Foresti (Peugeot), 10. Lautenschlager (Mercedes) 6:52:48.

A pályáról megírjuk, hogy rendkívül rossz utak és hihetetlen sok kanyarodó jellemzi, úgy hogy a versenypályának egy körén kétezerrel jóval több kanyarodó van, ami a versenyző idegeit rendkívül próbára teszi és a nagy kerekfelekkel ellátott kocsiknak igen nagy előnyt biztosít. Annál érdekesebb, hogy a győztes kocsinak nem volt négykerékfékrendszere, — ami viszont a vezető bámulatos képességeit dicséri.

Autodrom Turin mellett

Turin mellett, az Orbassano-Bruino-Piossasco háromszögű pálya egyik pontján olasz sportemberek nagyszabású autodromot, autóversenyek számára készült mesterséges pályát építenek s a szükséges területet már meg is vásárolták. Ez a pálya sok versenynek volt már a színtere és így minden európai versenyző előtt jól ismert, legalább névről.

Motorkerékpár versenyengedélyek Ausztriában

Az osztrák motorkerékpár egyesület versenybizottságának alapszabályai szerint csak az a tag vehet részt az egyesület versenyén, akinek erre a vezetőség által kiállított versenyügyi engedélye van. — A kérvényhez a versenyeken szerepeltetni kívánt gép fényképét is mellékelni kell.

Kisautók benzinfogyasztási versenye

Az osztrák kisautóklub június 1-én legfeljebb 1.9 literes ürtartalmu hengerrel bíró kisautók számára benzinfogyasztási versenyt rendez. A verseny távja 275 kilométer és Bécsből indulva Tulln-át Spitzig, onnan a serpentineken át Waidhofenbe, végül Hornon és Stockeraun át Bécsbe vezet vissza. — A kocsikat három kategóriába osztják be.

EREDETI

FORD-AUTO

alkatrészek raktáron

Schiel Testvérek
gépgyár r. t.
Brassó

EREDETI

„FORD”

személy kocsi, teher kocsi, --- Fordson-tractor és alkatrészeket

gyári árakban szállít

TEUTSCH GYULA

képviselő gépgyára, Brassó.

Vezérképviselő és fől a at
Mandula Jenő és Marcel
cégnél
CLUJ, Cal. Reg. Ferdinand 48.

Az előkelő világ
csak Ch. Dupré féle

BOUQUET D'ORIGAN
Kölnivíz, Rizsport,
Arczcrémek
használ.
CH. DUPRÉ - PARIS

Tőzsdei Hírlap

a legjobb és legelterjedtebb budapesti napilap. Megjelenik délutánként 12-16 oldal terjedelemben. A legeredményesebb hirdetői orgánus. (Politika, Közgazdaság, Tőzsde, Színház, Sport). Legpontosabb hírszolgálat a világ minden részéből.

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:
Budapest, VI., Vilmos császár-ut 78.

Hölgyek! 2000 női átmeneti- és szalmakalap érkezett

K. Szabó Rózsika Kapu-ucca 40. sz. alatti kalapüzletébe. U. m. Tagál, pikó, Lisré Remájé, pedál stb. — Minden hölgynek saját érdeke mielőtt kalapját beszerezné, raktáramat megtekinteni, mely utolérhetetlen olcsó és szép. — **Masamódok, engros vételnél óriási kedvezményben** részesülnek. — **Tagál kalapok díszítve 175 lei.**

281

SILVANIA MŰSZAKI R. T.

SÜRGÖNYCIM: SILVANIA Brassó, Tehénpiac 7 TELEFON: 89 SZ.

Képviselőik és lerakatok:

Hartmann-Werke Zweigwerk **König Friedrich August Hütte Dresden**, fémegmunkáló gépek
Allgemeine Elektrizitäts-Gesellschaft
A. E. G. motorok, dynamók és szerelési anyagok.
Liljeqvist P. Eskilstuna, (Svédország)
keret és körfűrészlapok szállagfűrészek.
Astra waggongyár Arad, szerszámgepek es benzin-motorok.
Gebrüder Wurm Prága, kazán és csőszigetelő anyagok.
Dobraner Kaolin & Chamottwerke A. G.
Pilsen, tűzálló anyagok.

692 III.

VÉGRE

KAPHATÓ A JÓ MINŐSÉGŰ

Dreher-Haggenmacher

KÉRJÜK MINDENÜTT! **sör!** KÉRJÜK MINDENÜTT!

MOTORÉSEPLŐKÉSZLETEKET

Saját bevált gyártmányu
versenyen kívüli áron és kedvező fizetési feltételek mellett szállít:

FERROAGRICOLA Mezőgazdasági Gépgyár R. T.
Ezelőtt Schieb Gépgyár Rt.
Sibiu-Nagyszeben, Só-utca 35-37.

Ajánlatok, utazóink látogatása, valamint bemutatás díjmentesen!

FISCHER OTTO & TSA.

Brassó, Kórház-ucca 62.

Sürgöncim:
„ELHOMA”

Állandóan raktárról szállítjuk:

Az összes asztalos és fémegmunkáló gépeket „Elhoma” védjeggyel.

Jungk és Neldhart, Ellefeld i/Vgtld. gépgyár és vasöntőde gyártmányait.

Asztaloszerszámokat Gebr. Leitz Oberkochen gyárból.

Fűrészlapokat és gyalukéseket Ewald Schmah, Cronenberg/Rhld. cégtől.

Bécsi furnirokat Eduard Weiss furnirgyárból, Wien XII. nagy választékban.

Az összes műszaki, szükségleti cikkeket asztalosműhelyek és fűrésztelepek részére.

Mészáros- és hentesipari gépeket Unger A.-G. cégtől, Chemnitz/Sa.

Benzin- és nyersolajmotorokat Ansbacher Motorenfabrik
Carl Bachmann A. G. gyártmány.

Sűrítőnélküli Kis-Dieselmotorok „Colo-Diesel” D. R. P. - München - 5-32 H.P.

Hordozható és stabil tüzelőkészülékek Thost-féle tüzelőkészülékek, vorm. Otto
Thost, Zwickau/Sa.

Gőz, víz, gáz és olaj armaturákat

mindenfajta szivattyukat,
vizifecskendőket
transzmissziókat,
vas-, fém- és acél önt-
vényeket szállít

„TRANSSYLVANIA” R.-T.

Gyárak: Târgu Mureș, Wien, Budapest.
Iroda: BRASSÓ, LÓPIAC 32. sz.
Telefon 53. III. oszt.

2043

Aki az egészségre annyira ártalmas
dohányzásról egészen le akar szokni,
vagy azt a minimumra korlátozni,
használja a biztos hatásu

“ANTIFUMAL”

SZÁVIZET.

Már egyszeri használat elegendő, hogy undort érezzen,
mihelyt akár cigarettára, akár szivarra vagy pipára rá-
gyújt. Ize kellemes! Használati utasítást minden üveg-
hez mellékel. Egy üveg ára 75 lei, bérmentes szál-
lítással és utánvétellel. Kizárólag kapható:
FISCHER JÁNOS gyógyszerárán Lugos II. k. (Bánát)

ECONOMIA

KERESKEDELMI- ÉS IPARI R. T.
AUTÓOSZTÁLYA ORADEA-MARE

SÜRGÖNYCIM: COLONIALE
TELEFON: 858, 1456.

A legjobb eredetű, most érkezett friss
amerikai

Autóköpenyek

áralapja:

Nagyság	Binevezés	Ár	Lei
760x90	Dominion	1664	—
760x90	Chain	1800	—
765x105	Dominion	2372	—
820x120	Dominion	3360	—
820x120	Chain	3817	—
880x120	Dominion	3848	—
895x135	Dominion	4241	—
895x135	Chain	4760	—
935x135	Dominion	4290	—
935x135	Chain	4851	—

Mindkét minőség gummitámaszpánttal.

Viszont-eladóknak árkedvezmény.

Készíti az
United States Rubber Export Co. Ltd.
New-York — Paris.

Automobilok: Renault, Delage, Raba,
Oakland — Six, raktáron.

Rador 1812 535

Telefon: 107.

Aranyosgyéresi Agyagipar R. T.

TURDA—TORDA. Ajánlja
elismert legjobb minőségű,
földgázzal égetett hornyolt,
hodfarku és gerinc cserepet,
ugymint német és normal
méretű falitéglaikat,
valamint alagsőveit.

Rador 1808
534

A Bodoki Matild Gyógyviz

borral vegyítve a legjobb és leg-
kellemesebb ital.

Kutkezelőség: G. FLEISCHER, Braşov.

Főlerakatok:

Sepsiszentgyörgy: Fehér Istvánné,
Kézdivásárhely: Velnreiter-féle

Sőrraktár,

Segesvár: I. Fleischer & Mönich,

Fogaras: Leopold Thierfeld,

Szeben: Gastwirtherein A. G.

Medgyes: Schmidt János,

Gyulafehérvár: I. B. Misselbacher,

Kolozsvár: Derzsy Dezső.

8580

